

"Микробиология, вирусология және паразитология зертханаларының құрылысына және жұмыс істеу жағдайына қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптар" санитарлық-эпидемиологиялық ережесі мен нормаларын бекіту туралы

Күшін жойған

Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрінің 2004 жылғы 21 қаңтардағы N 63 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2004 жылғы 3 ақпанда тіркелді. Тіркеу N 2692. Күші жойылды - Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2010 жылғы 30 маусымдағы N 476 бұйрығымен

Күші жойылды - Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2010.06.30 N 476 бұйрығымен.

"Халықтың санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығы туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 7-бабына сәйкес бұйырамын:

1. Қоса беріліп отырған "Микробиология, вирусология және паразитология зертханаларының құрылысына және жұмыс істеу жағдайына қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптар" санитарлық-эпидемиологиялық ережесі мен нормалары бекітілсін.

2. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау бірінші вице-министрі, Бас мемлекеттік санитарлық дәрігері А. Белоногқа жүктелсін.

3. Осы бұйрық Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелгеннен кейін қолданысқа енгізіледі.

Министр

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2004 жылғы 21 қаңтардағы Микробиология, вирусология және паразитология зертханаларының құрылысына және жұмыс істеу жағдайына қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптар" санитарлық-эпидемиологиялық ережесі мен нормаларын бекіту туралы" N 63 бұйрығымен бекітілген

"Микробиологиялық, вирусологиялық және паразитологиялық зертханаларда жұмыс істеу кезінде құрылысқа, техника қауіпсіздігіне, өндірістік санитарияға, індетке қарсы режимге қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптар" санитарлық-эпидемиологиялық ережесі мен нормалары 1. Жалпы ережелер

1. Осы санитарлық ереже мен нормалар (бұдан әрі - Санитарлық ереже) меншік нысанына қарамастан, қызметі бактериологиялық, вирусологиялық, серологиялық және паразитологиялық зерттеулер жүргізу жөніндегі зертхананы жобалаумен, құрылысын салумен, қайта қалпына келтірумен және жұмыс істеуімен байланысты жеке және заңды тұлғаларға арналған.

2. Құрамында зертханалар бар ұйымдардың басшылары мен зертханалардың меңгерушілері осы Санитарлық ереже талаптарының сақталуын қамтамасыз етеді.

3. Осы Санитарлық ережеде мынадай терминдер мен анықтамалар п а й д а л а н ы л д ы :

1) авариялық жағдай (бұдан әрі - авария) - зертханада биологиялық материалмен жұмыс істеу кезінде персоналдың жұқтыру мүмкіндігін тудыратын және инфекцияның нақты немесе ықтимал таралу қаупін төндіретін жағдай;

2) антиген - қанда, лимфа мен тіндерде жасуша иммунитетінің элементтері мен антиденелердің (гуморалды иммунитет) пайда болуын туындататын о р г а н и з м ү ш і н б ө т е н з а т ;

3) антиденелер - организмде бөтен заттармен байланысқан кезде пайда болатын және олардың зиянды әрекеттерін бейтараптандыратын заттар;

4) биологиялық агенттер (бұдан әрі - БА) - бактериялар, вирустар, риккетсиялар, таз құрттар, қарапайымдылар, микоплазмалар, гельминттер, биологиялық және өсімдік текті уыттар мен улар, сондай-ақ өзге де м и к р о о р г а н и з м д е р ;

5) биологиялық қауіпсіздік - жұмысшы персоналды, тұрғындар мен қоршаған ортаны патогенді биологиялық агенттердің әсерінен қорғауға бағытталған құралдар мен іс-шаралардың жүйесі;

6) бокс - зарарсыздану жағдайында зерттеулер жүргізуге арналған арнайы ү й - ж а й ;

7) виварий - кейіннен эксперименттер үшін жіберілетін зертхана жануарларының сан алуан түрлері ұсталатын және көбейетін ұйым бөлімшесі;

8) вирусология зертханасы - биологиялық материал мен қоршаған орта объектілерінен вирустардың бөлінуі, антигендерді, антиденелерді анықтау және

олардың қасиеттерін зерделеу жөніндегі зерттеуді орындаушы зертхана;

9) диагностикум - зерттелетін материалда антигенді, антиденелерді, дезоксирибонуклеинді (бұдан әрі - ДНК) мен рибонуклеинді (бұдан әрі - РНК) қышқылдарды анықтауға арналған препарат;

10) "жұқпалы" аймақ - микроорганизмдерді жұқтырған немесе жұқтыруға күдікті материалды қабылдау мен зерттеуді жүргізілетін зертхана үй-жайы;

11) сәйкестендіру - микроорганизмдердің белгілі бір түрге (үлгіге) тиістілігін анықтау;

12) инсектарий - эксперименттік мақсаттар үшін қолданылатын жәндіктерді ұстауға, шығаруға немесе көбейтуге арналған ұйым бөлімшесі;

13) қауіпсіздік кабинеті (бокс) - микроорганизмдермен зерттеу жүргізуге арналған арнайы тұмшалы құрылма;

14) миркобиология зертханасы - биологиялық материал мен қоршаған орта объектілерінде миркоорганизмдерді анықтау және олардың қасиеттерін зерделеу жөніндегі зерттеуді орындаушы зертхана;

15) паразитология зертханасы - биологиялық материал мен қоршаған орта объектілерінде гельминттер мен қарапайымдыларды анықтау және олардың қасиеттерін зерделеу жөніндегі зерттеуді орындаушы зертхана;

16) патогенді биологиялық агенттер (бұдан әрі - ПБА) - бактериялар, вирустар, риккетсиялар, құрттар, қарапайымдылар, микоплазмалар, эндо- және экопаразиттер, биологиялық және өсімдік текті уыттар мен улар немесе құрамында олардың болуына күдікті материал, сондай-ақ аталған ПБА геномы фрагментін қамтитын және адам үшін қауіп төндіретін жаңа микроорганизмдер;

17) құсықтар - құстар құсатын тағам қалдықтарынан тұратын фрагменттер;

18) боксқа кіреберіс - бокстың алдындағы үй-жай;

19) өндірістік зертхана - өндіріс процесінде өнімді зертханалық зерттеу мен сынақтан өткізуді жүзеге асыратын ұйымның зертханасы;

20) серологиялық зерттеу - антигендер мен антиденелердің әсерін зерделейтін зерттеу;

21) зарарсыздандыру - сан алуан заттар мен құралдардың микроорганизмдерден толық арылуы;

22) жылу бөлмесі - жылу сақтайтын материалмен жабдықталған, белгіленген температураның тұрақтылығын қамтамасыз етуші бөлме;

23) "шартты түрде таза" аймақ - зерттеулер өткізуге (қайнату, құю, ортаны зарарсыздандыру) дайындық жүргізілетін зертхана үй-жайы;

24) "таза" аймақ - микроорганизмдерді жұқтырған немесе оған күдікті материал келіп түспейтін зертхана үй-жайы;

25) штамм - микроорганизмнің таза өсіндісі.

2. Зертхана үй-жайларына және орналасуына қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптар

4. Зертхана аумақтары, ғимараттары қолданыстағы құрылыс ережелері мен нормаларының (бұдан әрі - СНМЕ) талаптарына сәйкес келуі және осы Санитарлық ереженің 1, 2, 3, 4-қосымшаларына сәйкес үй-жайлары мен алаңдары болуы тиіс.

5. Зертхана ғимараттары жеке жер учаскесінде орналасуға тиісті. Жер учаскесінің аумағы қоршалған, таза болуы тиіс, онда зертхана жұмысына тікелей қатысы жоқ объектілердің орналасуына тыйым салынады.

6. Зертханада су құбыры, кәріз, электр жабдығы, орталық жылу және ыстық сумен жабдықтау, желдету, механикалық желдеткіші бар бокстар болуға тиіс.

7. Елді мекенде орталықтандырылған су құбыры мен кәріз болмаған жағдайда жергілікті су құбыры мен кәріз орнатылуға тиіс. Зертханалар қызметшілер қолын жууға арналған раковиналармен және ыдыс пен мүкәммалды жууға арналған раковинамен немесе ваннамен жабдықталуға тиіс.

8. Тартпалы шкафтар желдеткіштерінің ажыратқыштары олардың қасында, шкафтардағы аспаптарды қосуға арналған розеткалар - сыртқы панелде, газ крандары - алдыңғы борттарда, штепселді розеткалар - тартпалы шкафтан тыс жұмыс үстелінің бүйірінде орналасуға тиіс.

9. Зертханалық үй-жайлардағы ауа температурасы $18-21^{\circ}\text{C}$ шекте болуға тиіс. Үшінші және төртінші климаттық аудандары үшін жазғы кезеңде ауаны салқындататын кондиционерлер орнатылады. Жұқтырылған материалмен жұмыс істеген кезде кондиционерді суыру қажет.

10. Зертхана үй-жайлары табиғи және жасанды жарықтандырылуға тиіс. Люминесценттік микроскоппен жұмыс жүргізілетін бөлмеде, фото бөлмеде, душта, санитарлық торапта, қойма үй-жайларында табиғи жарықтандыру көзделмеуіне жол беріледі. Бокстардың терезе жақтаулары тығыздайтын төсемдерді қолдана отырып, орындалуға тиіс.

11. Едендер, қабырғалар, төбелер тегіс, тез жуылатын, дезинфекциялық құралдар әрекетіне төзімді болуы тиіс, едендері тайғанақ болмауы керек. Зертхана үй-жайлары кеміргіштер мен жәндіктер кірмейтіндей болуы керек.

12. Зертхананың екі кіреберісі болуы тиіс. Қызметшілер үшін кіреберісте санитарлық өткізгіш көзделеді.

13. Зертхана күзет сигнализациясымен жабдықталуға тиісті. Зертхана бірінші қабатта орналасқан кезде барлық бөлмелердің терезесінде торша болуға тиіс. Жұқтыру блогының бокстары мен басқа да бөлмелерінің терезелері тас қылып жабылуға тиіс.

14. Зертхана үй-жайларының жайғастыру жоспары "таза" және "жұқпалы" аймақтардың бір-бірімен қиылысуын көздемеуі тиіс. Үй-жайлар есіктеріне олардың мақсаты көрсетілген тақтайша ілінеді.

15. Зертханада "таза" және "жұқпалы" аймақтар болуы керек. I-II патогендік топтар микроорганизмдерін жұқтырған немесе жұқтыруға күдікті материалмен жұмыс жүргізілетін зертханалар мынадай үш аймаққа бөлінеді: "жұқпалы", "шартты түрде таза", "таза".

16. Тіркеу орны мен сынамаларды қабылдауға арналған үй-жай зертханаға кіреберісте орналасуы керек. Зертханада материал алуға арналған пункт болған кезде персонал мен тексерілетін адамдар үшін бөлек дәретханалар қарастырылады.

17. Өндірістік қажеттілікке қарай зертхана боксқа кіреберісі бар қызу бөлмесімен жабдықталады.

18. Барлық бокстар шолушы (шыны есік немесе қабырғалары арқылы) болуы тиіс және олардың қол жууға арналған раковина (қолжуғыш), айна мен дезинфекциялық құрал бар ыдыс орнатылған бокс кіреберісі болуы керек. Авариялық дыбыс немесе жарық сигнализациясы бокстан қызметшілер ылғи болатын үй-жайға шығарылуы тиіс.

19. Жұмыс орындарындағы немесе жабдықтың аралығының негізгі өткелінің ені шығыңқы құрылымды ескере отырып, кемінде 1,5 метр болуы тиіс.

20. Дәліздерде өртке қарсы мүкәммал жинағы бар қалқан болады. Отпен немесе жарылатын реактивтермен және өртенуге қауіпті қыздырылатын аспаптармен жұмыс жүргізілетін үй-жайларда өрт сөндіргіштер болуы тиіс.

21. Зертхана жиһазы ылғал мен дезинфекциялық құралдардың әсеріне төзімді, ашық түсті боялған болуы тиіс.

22. Эпидемиологиялық жасақтардың, экспедициялардың уақытша зертханалары қауіпсіздік талаптары сақталғанда, сумен, электр қуатымен, жергілікті кәрізбен жеткілікті мөлшерде қамтамасыз етілгенде ыңғайланған ғимараттарда, үй-жайларда орналасуы мүмкін.

23. Аумақта вивария болғанда оның және тұрғын үй мен қоғамдық ғимараттардың арасындағы арақашықтық кемінде 50 метр болуы керек.

3. I-IV патогенді топтар микроорганизмдерімен жұмыс істеуге қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптар

24. Меншік нысанына қарамастан, әрбір зертхананың Қазақстан Республикасының заңнамасында белгілеген тәртіппен I-IV патогенді топтар

микроорганизмдерімен және гельминттермен жұмыс істеуге осы Санитарлық ережеге 5, 6-қосымшаларға сәйкес індетке қарсы (бұдан әрі - режимдік) комиссия берген рұқсаты болуға тиіс.

25. Рұқсатты келесі микроорганизмдермен жұмыс жүргізуге мыналар:

1) I-IV патогенді топтармен және гельминттермен жұмыс істеуге ғылыми-зерттеу институттарына (ғылыми орталықтарға), республикалық ауруханалық ұйымдарға, республикалық санитарлық-эпидемиологиялық станцияларға, облыстық, қалалық (Алматы, Астана) санитарлық-эпидемиологиялық сараптама орталықтарына, обаға қарсы күрес станцияларына, сондай-ақ республикалық және облыстық мәні бар басқа да ведомстволарға - халықтың санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы уәкілетті органның орталық режимдік комиссиясы;

2) III-IV патогенді топтармен және гельминттермен жұмыс істеуге қалалар мен аудандардың аумақтарында орналасқан зертханаларға - облыстық мемлекеттік санитарлық-эпидемиологиялық қадағалау органының жанындағы тиісті режимдік комиссия.

26. Режимдік комиссияның құрамына тиісті деңгейдегі санитарлық-эпидемиологиялық сараптама орталықтарының мамандары енгізілуі керек. I-IV патогенді топтар микроорганизмдерімен және гельминттермен жұмыс істеуге рұқсат мыналардың негізінде 5 жыл мерзімге беріледі:

1) зертхана сызбасы қоса, оның бейініне сәйкес режимдік комиссияның мамандары зертхананы тексеру актісінің;

2) ұйымдар (орталықтар, зертханалар) басшыларының өтініші;

3) орындалған зерттеу номенклатурасын, материалдық базасын, кадр құрамын және персоналды кәсіби даярлау көрсетілген түсіндірме жазба.

27. Осы Санитарлық ережені бұзушылық анықталған кезде зертхана Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында белгілеген тәртіппен I-IV патогенді топтар микроорганизмдерімен және гельминттермен жұмыс істеуге рұқсаттан айырылады.

28. I-IV патогенді топтар қоздырғыштарын және гельминттерді жұқтырған немесе оларды жұқтыруға күдікті материалдармен жұмыс істеуге рұқсат берудің міндетті шарттары мыналар болып табылады:

1) мамандардың жұмысқа қабылданар алдында алдын ала және мерзімдік медициналық қараудан өту;

2) Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында белгіленген тәртіппен алдын ала егулер алу.

29. I-II патогенді топтар қоздырғыштарын жұқтырған немесе оларды жұқтыруға күдікті биологиялық материалдармен жұмыс істеуге рұқсат берудің міндетті шарттары мыналар болып табылады:

1) қызметкерлердің обаға қарсы жүйесінің кадрларына арналған мамандандыру курстарынан міндетті түрде өтуі;

2) I-II патогенді топтар қоздырғыштарын жұқтырған немесе оларды жұқтыруға күдікті материалдармен жұмыс істеу кезінде санитарлық-эпидемиологиялық талаптар мен техника қауіпсіздігін білуге, ұйым басшысының бұйрығымен ресімделетін мерзімдік (екі жылда кемінде бір рет) аттестациядан өтуі.

30. Инженерлік-техникалық қызметкерлердің жеке қауіпсіздік шаралары жөніндегі негізгі ережелерді тапсырғаннан кейін ұйым басшысының өкімімен олардың үй-жайларға ылғи баруына рұқсат беріледі. Олар келген кезде зертханада жұқтырылған немесе жұқтыруға күдікті материалмен жұмыс тоқтатылады. Инженерлік-техникалық қызметкерлердің үй-жайларға баруы зертхана қызметкерлерінің біреуі онымен ілесуі арқылы жүзеге асырылады және арнайы журналда тіркеледі.

4. Зертханаларда жұмыс істеу кезіндегі техника қауіпсіздігіне қойылатын талаптар

31. Жұмысқа қабылданған кезде және одан әрі тоқсан сайын зертхананың барлық қызметкерлері үшін техника қауіпсіздігі бойынша нұсқамалық өткізілуге тиіс.

32. Зертхана жабдығын пайдалану жөніндегі нұсқаулық жұмыс орындарында болуға тиісті. Зертханаларда тиісті нормативтік-техникалық құжаттамамен белгіленетін зерттеу сапасын бақылау жүйесінің талаптары орындалуға тиіс.

33. Электр жабдығымен жұмыс істеген уақытта қорғаныш құралдары (диэлектр кілемшелері мен резеңке қолғаптар, оқшаулағыш тақтайшалары) қолданылуы тиіс.

34. Зертхана үй-жайларында:

1) жағылған заттар мен басқа да қыздыратын аспаптарды байқаусыз қалдыруға, жұмыс істемейтін крандары бар қыздырғыштармен жұмыс істеуге, олардың қасында жанатын заттарды ұстауға;

2) жанып тұрған қыздырғыштар мен қосылған электр қыздыру аспаптарының жанында кездейсоқ төгілген жанатын сұйықтықтарды жинауға;

3) жұмыс істемейтін желдеткішпен жұмыс жүргізуге;

4) жұмыс уақытында қауіпсіздік боксының есігін ашуға тыйым салынады.

35. Жұмыс басталар алдында қауіпсіздік бөлмесінде (бокста) тартпалы желдеткіштер қосылуға тиіс және материалды батыру кері қысыммен жүргізіледі

43. Спиртпен немесе тез жанатын сұйықтықтармен жұмыс істеген кезде жұмыс орнында авариялық жағдайда өртті тез сөндіру үшін тығыз мата болуы керек.

44. Шыны аспаптармен жұмыс істеген кезде:

1) шыны аспаптарды жинау немесе оның жекелеген бөліктерін каучук көмегімен қосу кезінде - қолды сүлгімен қорғаған; шыны түтікшелерді сындырған кезде түтікшені шыны кесінділерін тастайтын жерде ұстаған;

2) каучук қызғанға дейін түтікшелер мен таяқшалардың басын ерітіп және сумен сулаған; түтікшелер мен таяқшалардың басын еріткен кезде арнайы ұстағыштарды қолданған;

3) шыны түтікшелерді резеңке тығындарға немесе резеңке түтікшелерге қондырған кезде (аспапты жинау кезінде) шыны түтікшені сыртынан алдын ала сулаған және резеңке түтікшенің ішкі жақ шеттерін немесе саңылауларын сулы тығында, глицеринмен немесе вазелин майымен майлаған жөн. Түтікшелердің үшкір шеттері балқытылуға тиіс;

4) шыны түтікшелерді немесе термометрлерді бұрғыланған тығынға қондырған кезде алақанымен емес, жанарынан ұстаған;

5) қыздырылған ыдысты оны салқындатқаннан кейін тегіс тығынмен жабқан жөн.

45. Сұйықтықтарды құйған кезде (құрамында жұқпалы аурулар қоздырғыштары бар сұйықтықтардан басқа) воронканы қолдану керек.

46. Шыны аспаптар қызуы немесе оның сынуы мүмкін жұмысты жүргізген кезде тартпа шкафтарда тартпаларда, көзілдірікпен, қолғаппен және резеңке алжапқышпен орындалуы тиіс.

47. Спирт, бензол, ацетон, бром, йод бар ыдыстар шыны тегіс тығынмен, сілтілері барлар - бұрандалы қақпақпен жабылуы тиіс.

48. Зертханада дәрі қобдишасы, ботулин уыттарымен жұмыс істеген кезде - уытқа қарсы сарысу болуы тиіс.

5. Зертханаларда жұмыс істеу жағдайларына (індетке қарсы режимге) қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптар

49. Құрамында жұқпалы аурулар қоздырғыштары бар сұйықтықтардың ерітінділері резеңке грушаның немесе автоматты пипетканың көмегімен алынуға тиіс. Сұйықты ауызбен алуға, шетінен бір пробиркадан екінші пробиркаға сұйық өсінділерді құюға тыйым салынады. Пайдаланар алдында ыдыс, пипетка, жабдық, шприцтер тұтастығы мен дұрыстығына тексерілуі тиіс. Бактериологиялық ілмектің иығы 6 сантиметрден аспауы керек.

50. Жұқпалы материалды жеткізу және оны ұйымның (зертхананың) аумағындағы бір зертханадан екінші зертханаға тасымалдау пломбыланған металдан жасалған ыдыста (бакта, биксте) жүзеге асырылады. Материалды ашқан кезде банкалар мен пробиркалар дезинфекциялайтын ерітіндімен сүртілуге және металл кювет пен штативке қойылуы тиіс. Өсінділер себілген ыдыстағы конденсат бар суға қол тигізуге болмайды.

51. Жұқпалы материалды сепкен кезде пробиркаларға, ыдыстарға, сауыттарға материалдың атауы, өсіндінің (анализдің) нөмірі, себу күні мен тіркеу нөмірі көрсетіле отырып жазу жазылады.

52. Сероологиялық зерттеулер жүргізер алдында материал залалсыздандырылған болуы тиіс. Зерттеуді жедел жүргізу қажетіне қарай алдын ала залалсыздандырылмас бұрын әсерін қоюға болады. Мұндай жағдайда зерттеу кюветте, дезинфекциялық ерітіндіге малынған салфеткада жүргізіледі.

53. Жұмыс аяқталғаннан кейін белгіленбеген жағындыларды, Петри ыдысын, пробиркалар мен жұқпалы материал бар басқа да ыдыстарды жұмыс үстелдерінде қалдыруға болмайды.

54. Жұмыс басталғанға дейін зертхана үй-жайын ылғалды тәсілмен жинаған жөн. Үстелдер, аспаптар, жабдық, еден, терезе алды дезинфекциялық құралды қолдана отырып сүртіледі. Жұмыс барысында және ол аяқталғаннан кейін зертханада осы Санитарлық ережеге 7-қосымшаға сәйкес дезинфекциялау мен қуаттылығы 1 шаршы метрге 2,5 ватт қуаттылығымен 30-60 минут бойы бактерицидтік шаммен сәулелендіру жүргізіледі.

55. Жұқпалы материалды сақтағаннан кейін тоңазытқыштарды жібіту оларды дезинфекциялаумен бірге жүргізіледі. Конденсацияланатын су залалсыздандыруға жатады.

56. Жұмыс күнінің аяғында термостаттар, тоңазытқыштар, шкафтар, олар тұрған жұмыс бөлмесінің есіктері кілтке жабылады да пломбыланады.

57. I-II топтар қоздырғыштарымен жұмыс жүргізетін ұйымдардағы зертхана үй-жайлары тұмшаланады. "Жұқпалы" аймақ үй-жайлары шығаберісте жіңішке тазалағышы бар механикалық желдеткішпен жабдықталады.

58. Жұқтырылған жануармен жұмыс жүргізілетін үй-жайдың кіреберісінде биіктігі 30 см табалдырығы, ал бактериологиялық бокстар, серологиялық және шұғыл зерттеуге арналған үй-жайларда - дезинфекциялық ерітіндіге батырылған кілемше болуы тиіс.

59. I-II патогенді топтар микроорганизмдер жұқтырылған материал жұққан жануарлар басқа жануарлардан бөлек тұруға тиіс.

60. Мыналарға: диагностикадағы материалды зерттеу жүргізілетін үй-жайдағы тірі вакциналармен жұмыс істеуге; зертханада зерттелетін микроорганизмдер сезгіш дәрілік препараттар болмағанда вирулентті

антибиотиктерге төзімді микроорганизмдермен эксперименттік жұмыс жүргізуге тыйым салынады.

61. Жұқпалы блокты қоспағанда зертханалық үй-жайларда 4 үлгілік қорғаныш костюмімен жұмыс жүргізіледі. Саптың және мелиоздың қоздырғыштарымен жұмыс істеген кезде жұмыс істеуші адамдар резеңке қолғаппен, бактериологиялық зерттеулер кезінде - қосымша мақта-дәке маска мен қорғаушы көзілдірікте болуы тиіс.

62. Аса қауіпті жұқпалы аурулар қоздырғыштарын жұқтыруға күдікті кез келген дала материалын (кеміргіштердің өліктері, эконопаразиттер, індердің субстрат сынамалары) тұрғын палаткаларынан кемінде 20 мм қашықтықта, күн сәулесінен, сондай-ақ жауын-шашын мен жоғары қызу әсерінен қорғалған жабындыларда оны зертханаға жеткізген сәтке дейін уақытша сақтауға рұқсат етіледі.

63. Дала материалын зертханаға жеткізу дала бригадасының немесе зертхананың көлігімен екі адам апару арқылы жүзеге асырылады.

64. Жыртқыш құстардың құсықтары мен аңдардың экскременттерін талдау 1% формалин ерітіндісінде 12-18 сағаттай ұстағаннан кейін жүргізіледі.

65. Жәндіктер мен кенелерді оларды себілу мүмкін емес арнайы үй-жайларда (инсектарийде) сауыттарда немесе банкілерде ұстайды. Бұрыннан бар инсектарийді толтыру үшін ұсталған бүргелерді қан сормаған жастары пайда болғанға дейін жекелеген банкаларда ұстайды.

66. Буынаяқтылармен жұмыс істеу кезінде қолданылатын ыдысты қайнату арқылы дезинфекциялайды. Қалдықтарының үстіне дезинфекциялық ерітінді құяды немесе жағады, құрал-саймандарды қайнатады немесе отқа қақтайды. Бөзден жасалған қаптарды 30 минут ішінде сулы-сабынды ерітіндіде қайнату арқылы залалсыздандырады.

67. Виварийлер мен инсектарийлердегі омыртқалылар мен буынаяқтылардың қозғалысын есепке алуды ауланған күні мен орнын, зерттеу мен карантин нәтижелерін көрсете отырып, арнайы нөмірленген және байланған журналда жүргізеді. Виварий мен инсектарий үй-жайлары жұмыс күні аяқталғанда мөрленіп жабылады.

68. Омыртқалылар мен буынаяқтыларды виварийлер мен инсектарийлерден басқа ұйымдарға жіберу тек ұйым (зертхана) басшысының рұқсатымен ғана, бұл ретте тек таза виварийлерде туған аңдар қатарынан ғана мүмкін болады.

69. Адамдардан, кеміргіштерден, эконопаразиттерден алынған биологиялық материалдарды, қоршаған орта сынамаларын, жануарлардың жұқпаларын қабылдаумен және бастапқы өңдеумен байланысты барлық жұмыстар мен оларды зерттеу "жұқпалы" блокта жүргізілуге тиіс. Бактериологиялық зерттеу үшін зертхана жануарларының ағзаларының жұқпаларын, оларды союды, себүді

дәрігер мен зертханашы осы Санитарлық ережеге 8-қосымшаға сәйкес 1-2 үлгідегі қорғаныш костюмімен жүргізеді. Жұқпалы бөлімшеде жұмыс аяқталғаннан кейін қорғаныш костюмдерін шешу және бокс кіреберісінде залалсыздандыру керек.

70. Қызметкердің зертхана үй-жайынан қорғаныш киімімен шығуға, оны жұқпамен немесе жұқпаға күдікті материалмен жұмыс істеген кезеңде үй-жайдан шақыруға тыйым салынады.

71. Ауысымды жұмыс істеу жағдайын сақтай отырып және зертханада кемінде екі адам (дәрігер мен зертханашы) қалған болса, ұйым басшысының рұқсатымен зерттеуді түнгі уақытта және жұмыс күні аяқталғаннан кейін жүргізуге болады.

72. I патогенді топ қоздырғышын жұқтыруға күдікті материалмен жұмыс істейтін адамдардың жұмыс күнінің аяғында температурасын өлшеу мен арнайы журналда тіркеу жүргізіледі.

73. Кептірілген микроорганизмдер бар ампулаларды ашу үстел үстіндегі бокстарда, дезинфекциялайтын ерітіндісі бар кюветтің үстінде жүргізіледі. Кесілетін ампуланың шеті дезинфекциялайтын ерітіндіге батырылған үш қабатты дәке салфеткамен жабылады да, пинцетпен бөлінеді. Ашылған ампула бір-екі минут бойы жабылған салфеткада қалуы тиіс, бұдан кейін салфетка дезинфекциялайтын ерітіндіге батырылады да, одан соң ампула зарарсыздандырылған тампонмен жабылады. Құрамындағылар толық ерігеннен кейін ампула бокстан алынуға тиіс.

74. Күйдіргі микроорганизмдерімен жұмыс жүргізетін зертханаларда зерттеу ақталғаннан кейін зертхана үй-жайлары мен жабдықтарын жұқпаның себілуіне тексеру жүргізілуі тиіс.

75. I-II топтар микроорганизмдерін жұқтырған немесе жұқтыруға күдікті материалдан алынған жағындыларды кептіруге және қыздыру арқылы бекітуге тыйым салынады. Бекіту үшін 96^0 этил спирті, Никифоров қоспасы (96^0 этил спирті мен эфирге тең), метил спирті, құрамында күйдіргі микробы бар материалды зерттеу кезінде - 3% пергидроль ерітіндісі қосылған этил спирті қолданылады.

76. Жұмыс аяқталғаннан кейін зерттелетін материалды тоңазытқыш термостатқа (температурасы $18-20^0$ C) салған, үстелді дезинфекциялайтын ерітіндімен, қолды - 70^0 спиртпен өңдеген және мұқият жуған дұрыс. Қызметкер аз уақытқа бокстан шыққан кезде есіктер кілтпен жабылып, кілт зерттеу жүргізетін қызметкерде сақталады.

77. Жұқпалы немесе жұқтыруға күдікті материалды бір бокстан екінші боксқа немесе автоклавқа тасымалдау металл бикстармен жүргізіледі. Өңделген

материалды (кеміргіштердің өліктері, зертханалық жануарлар, ұядан алынған материалдар) залалсыздандырады да, кремациялау пешінде жағады. Кремациялау пеші болмаған кезде жұқпалы материал автоклавқа салынады, кейіннен оны тұрмыстық қалдықтар полигонында көмеді. Далалық жағдайларда материалды Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында белгіленген тәртіппен жергілікті атқарушы органдардың арнайы рұқсатымен және санитарлық-эпидемиологиялық қорытынды бойынша химиялық залалсыздандыруға және шұңқырларға көмуге рұқсат етіледі.

78. Зертхана үй-жайынан алынған қоқыс дезинфекциялайтын ерітіндіге батырумен, автоклавтаумен немесе жағумен залалсыздандырылады. Залалсыздандырылмаған сұйықтарды кәріз жүйесіне төгуге тыйым салынады.

79. Зертханада тоқсан сайын желдеткіш жүйесі фильтрлерінің тиімділігін бақылау, ағын суларда дезинфектанттың шоғырлануын анықтау және оларды патогенді микрофлораға зерттеу жүргізілуге тиіс.

80. Зерттеу нәтижелерін жазу шимай жазба беттерінде жүргізіледі, бокстан әкету алдында дезинфекцияланады.

6. Вирустармен жұмыс істеген кездегі талаптар

81. Зертхананың "жұқпалы" аймағындағы боксталған үй-жайларда (биологиялық қауіпсіздік бокстары) мыналар жүргізіледі:

- 1) жануарларды жұқтыру және сою;
- 2) жұпалы жануарларды ұстау;
- 3) центрифугалау, кептіру, дезинтеграциялау, аэрозолдардың ықтимал пайда болуына байланысты басқа да операциялар;
- 4) жасушалар мен тауық эмбриондарын өсінділерін жұқтыру;
- 5) суспензияларды дайындау;
- 6) лиофилизирленген ПБА-мен жұмыс істеу;
- 7) жинақтық штамдарды жүргізу жөніндегі жұмыс.

82. Тірі вирустармен серологиялық зерттеу, бастапқы және қайта егілетін тіндер өсінділерінің сан алуан жүйелерін дайындау, клиникалық материалдарды бастапқы өңдеу биологиялық қорғаныш шкафтарында (кабинеттерінде) жүргізілуге тиіс.

83. Қызметші бокста жұмыс істеген кезде мақта матадан тігілген пижамаларды, зарарсыздандырылған халаттарды, орамалдарды, маскаларды киюге тиіс. Жасуша жүйелерін культивациялау мен жұқпалы материалмен жұмыс істеу резеңке қолғаппен орындалуы тиіс.

84. ПБА бар ыдыс көп қабатты дәке салфеткамен жабылған, дезинфекцияланатын ерітіндіге батырылған подноса немесе табақшаға қойылады.

85. Адамдар сарысуларын антигендердің табылуына зерттеуде немесе II патогендік топтар қоздырғышына антиденелерді анықтауда мынадай шарттар сақталуы тиіс:

1) жұмыс жекелеген үй-жайда жүргізіледі (бөлме, бокс);
2) жұқпалы емес (құрамында тірі қоздырғыштар жоқ) антигендерді (диагностикум) пайдалану;

3) центрифугалау арқылы қаннан сарысу бөлуді бокс үй-жайларында немесе биологиялық қорғаныш бокстарда жүргізу.

86. I-II патогендік топтар вирустарымен жұмыс барлық зерттеулер өзара хабарлайтын қауіпсіздік бокстар жүйесінде жүргізілетін арнайы зертханаларда жүргізілуге тиіс. "Жұқпалы" аймақтардың үй-жайларында есіктері автоматты түрде жабылатын өтпелі автоклав орнатылуы тиіс.

87. "Жұқпалы" аймаққа кіру қорғаныш киімі киілетін душ немесе шлюзі бар санитарлық өткізгіш арқылы жүзеге асырылады. Шлюзда жұмыс істеген уақытта бактерицидтік шам қосылуы тиіс.

88. Шлюздерге кіретін есіктер өзі жабылатын және құлыптармен жабдықталған болуы тиіс. Жұмыс уақытында "жұқпалы" аймақ үй-жайларының есіктері жабық болуы керек. Бұл уақытта вирусологиялық боксқа кіруге және шығуға тыйым салынады. Басқа үй-жайлармен байланыс жасау үшін телефон немесе сөйлесу құрылғылары пайдаланылады.

89. Биологиялық материалдарды сақтау төменгі температураға төзімді, тұмшаланған, жарылмайтын контейнерлерде жүзеге асырылуы тиіс, олар температурасы төмен шкафтарға немесе сұйық азот бар ыдысқа салынады.

90. Биологиялық материалды технологиялық жүйелер мен қойма арасында тасымалдау тұмшаланып жабылатын, ылғал өтпейтін, залалсыздандырылатын контейнерлерде жүргізілуі тиіс.

91. Вирусология зертханасының барлық қалдықтары, пайдаланылған душ суы залалсыздануы тиіс.

92. Жұмыс кезінде қызметші 2 үлгілі обаға қарсы костюмді пайдаланады, тауық эмбриондарын, жануарларды, эконопаразиттерді жұқтыру, биологиялық материалды центрифугалау және вакуумды кептіру 1 үлгілі қорғаныш костюмімен жүргізіледі. Жұмыс аяғында гигиеналық душ қабылдау керек.

93. Кептірілген риккетсиялар өсінділері бар ампулаларды ашу, риккетсия биомассасын гомогенизациялау үстел үстіндегі тартпалы бокста 2 үлгілік қорғаныш костюмімен жүзеге асырылады.

7. Терең микоздар қоздырғыштарымен жұмыс істеген кездегі талаптар

94. Мицелиалды фаза өсінділерімен әрекет жасау, құрттардың өмір сүргіштігінің барлық фазаларын зерделеу боксқа кіретін және одан шығатын ауаны тиімділігі жоғары зарарсыздандыру фильтрі арқылы сүзуді қамтитын сүзгіш-желдеткіш жүйесі бар тұмшалы бокста жүргізілуі тиіс.

95. Жұмыс басталар алдында 15 минут бұрын бокста бактерицидтік шам мен бокстың тартпалы желдету жүйесі қосылады. Боксқа күш түскен кезде желдеткішті сөндіру керек. Егер жұмыс уақытында ауаны сору доғарылса, жұмыс дереу тоқтатылады. Тоқсанына кемінде бір рет бактериологиялық зерттеуді жүргізеді, фильтрдің жұмысын бақылауды айына бір рет жүргізеді.

96. Бокста мицелиалды өсінділерді себуди физиологиялық ерітіндімен немесе сорпамен пробиркаға және матрацқа алдын ала енгізгеннен кейін жүргізеді. Өсінділер шайындысында сұйықтықты матрацқа ұзын инесі бар шприцпен пробирка арқылы енгізеді.

97. Құрттардың мицелиалды фазасымен жұмыс істеген кезде себу бар агар пластинкаларын 5 тәулік бойы (спор пайда болғанға дейін) термостатта ұстайды, себулер бар матрацтарды, пробиркаларды бокстан тыс жерде ашпайды. Себулерді қарауды бокстарда мақта-дәке маскасы бар 4 үлгідегі костюммен жүргізеді. Құрттардың ашытқы фазасымен жұмысты бокста маскасы бар 3 үлгідегі костюммен, серологиялық зерттеуді - 4 үлгідегі костюммен жүргізеді.

98. Құрттар суспензиясының жасуша элементтерін есептер алдында автоклавтайды немесе 10% дейін формалинді қосады да, 37 °C температурада 2 сағат термостатта ұстайды.

99. Антигендерді, вакциналарды алу үшін өсірілген құрттарды 30 минут бойы 0,5 атмосферада немесе түпкілікті шоғырлануы 0,5% дейін формалиндік қосумен автоклавтау арқылы залалсыздандырады.

8. Паразиттік аурулар қоздырғыштарымен жұмыс істеген кездегі талаптар

100. Құрамында ересек гельминттер мен ішек қарапайымдылар стробилдің, онкосферінің, қабыршақтарының, личинкаларының, ерекшеліктерінің болуына күдікті материал тығыз жабылатын қақпағы бар шыны немесе пластикалық ыдыста жеткізілуі тиіс.

101. Гельминттердің, ішек қарапайымдыларының және қан паразиттарының болуына зерттеуді және әзрілеуді тартпалы шкафта жүргізеді. Байыту әдістерін қолдану арқылы зерттеуге арналған зертханалық ыдыс кюветтерде орнатылады.

Зерттеу үшін дайындалған препараттар арнайы подностарға қойылу керек, жағындылар бар заттар шыныларына көлемі үлкен шыныларды салады.

102. Зерттелетін материалмен, ыдыспен, жабдықпен жасалатын барлық әрекеттер резеңке қолғаппен жүргізіледі.

103. Пайдаланылған пипеткалар, пробиркалар, капиллярлар, затты және жабынды шынылар дезинфекциялануға тиіс.

104. Гельминттерді жұқтыруға күдікті материал жекелеген тоңазытқышта сақталуы тиіс, ол жұмыс күнінің аяғында мөрленеді.

9. I-IV патогенді топтар микроорганизмдерін сақтау, тапсыру және тасымалдау тәртібі

105. Барлық микробиология, вирусология және паразитология зертханаларында оларды тасымалдау кезінде жеке және қоғамдық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге бағытталған, сондай-ақ оларды рұқсатсыз беруді және есепсіз сақтауды болдырмайтын микроорганизмдерді бірыңғай сақтау, тапсыру тәртібі орындалуы тиіс.

106. Су құбырларына, тамақ объектілеріне, медициналық мақсаттағы өнімдерді өндіретін ұйымдарға қызмет көрсететін өндірістік зертханаларда I-IV патогенді топтар микроорганизмдерінің мұражайлық өсінділерінің болуына және оларды зерделеуге байланысты зерттеулер жүргізуге тыйым салынады.

Бұл зертханаларға мемлекеттік санитарлық-эпидемиологиялық қызмет органының санитарлық-эпидемиологиялық қорытындысы бойынша өндіруге берілген нормативтік-техникалық құжаттамамен көзделген үлгілік микроорганизмдер өсінділерінің жинағына ие болуға рұқсат етіледі.

107. Диагностикалық және өзге де зерттеулер кезінде олармен жұмыс істеуге рұқсаты болмаған зертханаларға бөлінген I-IV патогенді топтар микроорганизмдері режимдік комиссияның тиісті рұқсаты бар зертханаға берілуі тиіс.

108. Халықтың санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы уәкілетті органның режимдік комиссиясының оған берген рұқсаты болған кезде, I-IV патогенді топтар микроорганизмдерімен жұмыс істеуге режимдік комиссия берген рұқсаты бар ұйымдардың, зертханалардың мұражайлық өсінділер жинағы болуы мүмкін.

109. Бөлінген I-IV патогенді топтар микроорганизмдері ұйым, зертхана басшысының рұқсатымен жойылуы тиіс.

110. Өндірістік және эталонды I-IV патогенді топтар микроорганизмдерін беру қолданыстағы заңнамада белгіленген тәртіппен жүзеге асырылуға тиіс.

111. I-IV патогенді топтар микроорганизмдерін бөлу жөніндегі зерттеуді жүргізуші бөлімшелер олардың қозғалысын және сақтауды мынадай нысандар бойынша жүргізуге тиіс:

1) осы Санитарлық ережеге 9-қосымшаға сәйкес зерттеу (сәйкестендіру) және сақтау үшін келіп түскен I-IV патогенді топтар микроорганизмдерін тіркеу журналы;

2) осы Санитарлық ережеге 10-қосымшаға сәйкес бөлінген микроорганизмдер штамдарын тіркеу журналы;

3) осы Санитарлық ережеге 11-қосымшаға сәйкес жинақтық микроорганизмдерді түгендеу журналы;

4) осы Санитарлық ережеге 12-қосымшаға сәйкес патогенді биологиялық агенттер қозғалысын тіркеу журналы;

5) осы Санитарлық ережеге 13-қосымшаға сәйкес патогенді биологиялық агенттерді тапсыру журналы;

6) осы Санитарлық ережеге 14-қосымшаға сәйкес патогенді биологиялық агенттерді лиофилизациялау журналы;

7) осы Санитарлық ережеге 15-қосымшаға сәйкес патогенді биологиялық агенттерді залалсыздандыру журналы.

112. Жинақтық штамға берілген белгіні (нөмір, коды) оны берген кезде өзгертуге болмайды. Штам өлген (жойылған) жағдайда оның белгілерін жаңадан келіп түскен штамдарға беруге болмайды.

113. Осы Санитарлық ережеге 16-қосымшаға сәйкес I-IV патогенді топтар микроорганизмдері штамдарын жою актімен ресімделуге тиіс.

114. Барлық журналдар нөмірленуге, байлануға, мөрленуге және зертханада 3 жыл бойы сақталуға тиіс.

115. Журналдағы жазулар басқа құжаттамаларға: жою, алу, тапсыру актісіне сәйкес келуі тиіс.

116. Микроорганизмдер бар ыдыстардың айқын, шайылып кетпейтін жазуы немесе микроорганизмнің атауы, штамм нөмірі мен қайта себілген (лиофилизациялау) күні белгіленген заттаңбасы мықтылап желімделген болуы тиіс. Уыттар бар ыдыстар заттаңбасының оң жақ төменгі бұрышында қосымша қызыл түсті белгісі болуы тиіс.

117. Жинақтағы I-IV патогенді топтар микроорганизмдері лиофилизирленген немесе тоңазытылған, тығыз немесе сұйық коректік ортада, сондай-ақ ағзалардың суспензиялары мен консерванттағы тіндер түрінде сақталуға тиіс.

118. Осы Санитарлық ережеге 17-қосымшаға сәйкес лиофилизирленген микроорганизмдер бар ампулаларды ашу актімен ресімделеді.

119. Микроорганизмдер штамдары тоңазытқышта немесе жағылмайтын шкафта (сейфте) топ бойынша бөлек-бөлек сақталуға тиіс. Әр түрлі топтардағы

микроорганизмдерді бірге ұстауға олар жабылатын қақпағы бар, сынбайтын ыдыстарда сақталған жағдайда жол беріледі. Ыдыстар мөрленеді, олардың сыртында немесе ішінде сақталатын микроорганизмдердің тізбесі мен саны бар тізілім болады.

120. I-II топтар микроорганизмдерін бір бөлімшеден екінші бөлімшеге тапсыруды ұйым басшысының, III-IV топтарды - бөлімше басшыларының жазбаша рұқсаты бойынша осы Санитарлық ережеге 18-қосымшаға сәйкес жүзеге асырған жөн.

121. I-II топтар микроорганизмдерін және III-IV топтар микроорганизмдерінің жинақтық штамдарын беруді актімен және патогенді микроорганизмдерді беру журналында жазумен осы Санитарлық ережеге 19-қосымшаға сәйкес ресімдеу қажет.

122. I-IV топтар микроорганизмді бір ұйымнан екінші ұйымға тапсыру ұйым басшысының қолы қойылған, мөрі басылған ресми өтініш бойынша ғана жүргізілуге тиіс. Талап етілетін агенттерді белгілеу кезінде патогенді топтар бойынша адам үшін қабылданған патогенді микроорганизмдер жіктемесі пайдаланылады. Микроорганизмдерді алуға өтінімде тапсыру нөмірі мен күні көрсетіле отырып, микроорганизмдермен жұмыс істеуге рұқсат болуға сілтеме болуы тиіс. Тапсыру тек микроорганизмдерді беретін ұйым басшысының жазбаша рұқсатымен және акті жасалумен ғана (осы Санитарлық ережеге 20-қосымшаға сәйкес) жүргізіледі.

123. I-IV топтар микроорганизмдерін ұйымдар арасында тасымалдау почта байланысы немесе қолма-қол беру арқылы жүзеге асырылады. Микроорганизмдерді алу кезінде жеткізуші растығын және оның жеке басын куәландыратын құжатты ұсынуға тиіс. Жеткізуші микроорганизмдердің жеткізілуіне жауапты болып табылады.

124. I-II топтар микроорганизмдерін арнайы байланыс арқылы немесе биологиялық қауіпсіздік талаптарымен таныс екі жеткізуші жібереді, бұл ретте оның біреуінің осы патогендік топтар микроорганизмдерімен жұмыс істеуге рұқсаты болуы тиіс.

125. I-IV топтар микроорганизмдерін тасымалдау кезінде барлық тексеру және бақылау түрлерін болдырмау мақсатында жеткізушіге анықтама мен оның құрамы көрсетіле отырып, осы Санитарлық ережеге 21-қосымшаға сәйкес ресми бланкідегі ұйымның жөнелтпе хаты берілуі тиіс. I-II топтар микроорганизмдері үшін қосымша екі данада қаттама актісі жасалады. Аталған құжаттардың бірінші даналарын микроорганизмдер бар қаттамаға салады. Құжаттардың көшірмелері жөнелтушіде қалады. Микроорганизмдерді алған ұйымдар қаттама мен онымен бірге микроорганизмдерді алуды растайтын хатты ашу актісін жасауға, оны берген ұйымға жіберуге тиіс.

126. Жөнелтуші ұйым алушы ұйымның кез келген жедел байланысы түрімен микроорганизмнің жөнелтілген күні мен көліктің түрін хабарлауға тиіс.

127. I-IV топтар микроорганизмдерін лиофизирлендірілген жағдайда немесе тығыз қоректік ортада жібереді. Құрамында микроорганизмдер бар уыттарды, вирустарды, ағзаларды, тіндер мен олардың суспензияларды консервіленген сұйықтықта немесе тоңазытылған күйде жіберуге рұқсат етіледі.

128. Микроорганизмдерді тасымалдау тұмшаланған жабық ыдыстарда (дәнекерленген ампулалар, жанышталған сауыттар, қалың шыныдан жасалған түтікшелер немесе пластикалық материалдар, пробиркалар, жабдық тығындар мен тұмшаланған әр түрлі пластификаторлар). Ыдыстар лигнинмен немесе гигроскопиялық мақтамен оралады, металдан немесе пластмассада жасалған (тек III-IV топтар үшін) тығыз жабылатын немесе бұрандалы пеналға салынады. Пеналдағы ыдыс қаттамасында олардың орындары ауыспауға және тұтастығы бұзылмауға тиіс. Қаттамасы зақымдалған жағдайда дым тартатын материал мөлшері барлық сұйықты сору үшін жеткілікті болуы тиіс. Қатталған ыдыстары бар пеналдарды қағазға орайды және сургуч мөрмен мөрлейді.

129. Жөнелтімнің мекен-жайы жазылған жағында "Қауіпті! Тасымалдау кезінде ашуға болмайды" деген жазу болуы керек.

130. I-IV топтар микроорганизмдерін жұқтыруға күдікті тірі жануарлар мен буынаяқтыларды тасымалдауға тиісті аумақтағы мемлекеттік санитарлық-эпидемиологиялық қызмет органының санитарлық-эпидемиологиялық қорытындысы бойынша ғана рұқсат беріледі. I-IV топтар микроорганизмдерін жұқтырған тірі жануарлар мен буынаяқтыларды тасымалдауға тыйым салынады.

131. Микроорганизмдерді тасымалдау кезінде авариялар, апаттар болған, жөнелтілім жоғалған немесе ұрланған жағдайда оқиға болған жерді қорғау, зардаптарын жою және іздестіруді ұйымдастыру жөніндегі шараларды қабылдау үшін Қазақстан Республикасының Ұлттық қауіпсіздік комитетіне, Қазақстан Республикасының ішкі істер министрлігіне, Қазақстан Республикасының Төтенше жағдайлар жөніндегі агенттігіне, мемлекеттік санитарлық-эпидемиологиялық қызмет органдарына дереу хабарлауға тиіс.

132. Микроорганизмдер өсінділері, уыттар, улар Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес шет елге жіберілуі немесе алынуы мүмкін.

133. Шет елден ПБА алған ұйымдар ол туралы Қазақстан Республикасының ұлттық микроорганизмдер жинақтарын хабардар етуге тиіс.

134. Шетелдік іссапар кезінде микроорганизмдерді алушы адамдар оларды өз ұйымында келгеннен кейін тіркеуге міндетті.

135. Жөнелтуші ұйымның басшысы қаттамалау және жіберілген жеріне дейін тасымалдау ережесі мен талаптарының сақталуы, сондай-ақ қолданыстағы

халықаралық конвенциялар мен ережелерге сәйкес ПБА қаттамасының дұрыстығына және Халықаралық почтамыт арқылы жөнелтілуіне жауапты болып табылады.

136. Алушы мен жөнелтушінің мекен-жайы көрсетілген жәшіктің беті күлгін түсті заттаңбамен және "тез бұзылатын биологиялық зат", "Қауіпті: жөнелту кезінде ашуға болмайды, "Коммерциялық құндылығы жоқ", "Халықаралық почталық қауіпсіздік ережесіне сәйкес қатталған" (ағылшын тілінде) деген ерекше белгілермен жабдықталуы тиіс.

137. Медициналық ұйымдар тек қана оларды алу мақсаты мен қажеттігін негіздей отырып, микроорганизмдердің түрін, үлгілік авторлық жинақ атауын көрсете келе, талаптарды жіберу арқылы ПБА-ны тірі өсімділер мұражайлары арқылы сұратуына болады.

10. Биологиялық материалдармен жұмыс істеген кезде аварияларды жою кезіндегі іс-қимылдардың тәртібі

138. I-II патогендік топтар қоздырғыштарымен жұмыс жүргізетін әрбір ұйымның жанында оларда ауруға күдікті және аварияны болдыратын белгілердің табылу жағдайына қызметкерлерге арналған оқшаулағыштар болуы тиіс.

139. Оқшаулағышта тіршілік айғақтары бойынша көмек көрсетуге (кардиологиялық, шокқа қарсы, антидоттар) арналған ерекше дәрілік препараттардың, дәрі-дәрмектер мен дезинфекциялық құралдардың негізгі және резервтік қоры болуға тиіс.

140. Биологиялық материалдармен жұмыс істеген уақыттағы авариялар кезінде оны дереу тоқтатады да авариялық сигнализацияны қосады.

141. Егер авария кезінде жұқпалы материал шашыратылған болса, бөлмеде болғандардың барлығы жұмыстарын доғарып, артынан есікті жауып, бокс кіреберісіне шығып, қолын, бетін, шырыштыларын дезинфекциялық ерітіндімен немесе спиртпен өңдеуі тиіс. Қорғаныш киімін (бас орамалдан немесе шлемнен бастап) дезинфекциялық ерітіндімен малып сулайды, оны алып, дезинфекциялық ерітіндіге салады немесе автоклавтау үшін бикске (бак) қояды. Көзіне, мұрнына қоздырғыштар сезгіш антибиотиктер тамызады, Авария болған жағдайда терең микоздар қоздырғыштарымен жұмыс істеген кезде көзі мен мұрнына 1% бор қышқылын, ауызы мен тамағына 70⁰ этил спирті тамызады.

142. Ботулин уыттарымен авария болған кезде көзі мен аузын сумен және 1 миллилитрге 10 халықаралық бірлікке (бұдан әрі - МЕ/мл) дейін ерітілген уытқа қарсы сарысумен жуады. Ботулин уыттарының ашық тері қабаттарына түсуі кезінде оны сабынды сумен көбірек жуады.

143. Егер авария белгісіз қоздырғышпен жұмыс істеу кезінде болса, әсері көп антибиотиктермен профилактикалық емдеу жүргізіледі.

144. Егер авария кезінде биологиялық материал шашырамаса, биологиялық материалмен жанасқан орын мен жабдықтың үстін дезинфекциялық ерітіндіге малынған тампонмен сүртіледі. Қызметкер авария болған үй-жайдан шығады, қорғаныш киімді шешіп, дезинфекциялық ерітіндіге батырады. Дененің ашық тұрған бөлігі дезинфекциялық ерітіндімен немесе 70⁰ спиртпен өңделеді.

145. Егер авария қауіпсіздік боксында (кабинет) болса, жұмысты тоқтатып, материал түскен орынға дезинфекциялық ерітіндіге малынған салфетка басылады. Бокста (кабинетте) және үй-жайда 30 минут бактерицидтік шам қосылады, авариялық сигнализация қосылады, бокста дезинфекция жасалады. Авария және дезинфекциялау кезінде тартпалы желдеткіш қосылған күйде қалуға тиіс.

146. Егер авария тері қабатының жарақатына немесе басқа да бұзылуларға
б а й л а н ы с т ы б о л с а :

1) жұмысты тоқтатып, қолын дезинфекциялық ерітіндімен өңдейді, қолғабын шешеді де, дезинфекциялық ерітіндіге жарақаттан аққан қанды сығады, жарақат орнына 4-5 минутқа дезинфекциялық ерітіндіден немесе 70⁰ этил спиртінен ж а с а л ғ а н к о м п р е с с қ о я д ы ;

2) күйдіргімен жұмыс істеген кезде жарақат орнын сабынды сумен мұқият жуады да, дезинфекциялық ерітіндіні қолданбай йод жағады;

3) терең микоздар қоздырғыштарымен авария болған кезде, жарақат орнын тиісті дезинфекциялық ерітіндімен өңдейді, сабынды сумен жуады, йод жағады;

4) I-II топтар вирустарымен жұмыс істеген кезде қанды кептірілген зарарсыздандырылған салфеткаға сығады да, дезинфекциялық ерітіндіні қолданбай жараны йодпен өңдейді.

147. Егер авария материалды тасымалдау кезінде болса (автоклавқа және бөлімшелер арасында), тасымалданатын ыдыстарды орындарында қалдырып, қызметші қауіпті аймақтан кетеді, болған оқиға туралы бөлімше басшысына хабарлайды. Аварияға жол берген адамдар санитарлық өңдеуден өтеді. Авария кезінде үй-жайды өңдеу I-үлгілі обаға қарсы костюмде жүргізеді.

148. I-IV патогенді топтар микроорганизмдерін зертханалық жұқтырудың барлық жағдайлары туралы ақпарат халықтың санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы уәкілетті органға дереу берілуі тиіс.

"Микробиология, вирусология және
паразитология зертханаларының
құрылысына және жұмыс істеу
жағдайына қойылатын

санитарлық-эпидемиологиялық
санитарлық-эпидемиологиялық
мен нормаларына 1-қосымша

талаптар"
ережесі

**Патогендігі II-IV топтағы микроорганизмдермен
жұмыс жүргізетін микробиология зертханасы
үй-жайлары мен алаңдары**

1. Патогендігі 3-4 топтардың микроорганизмдерімен жұмыс жүргізетін микробиология зертханаларының мынадай үй-жайлары және алаңдары болуға тиіс (шаршы метр):

- 1) зертхана меңгерушісінің кабинеті 12
- 2) себу бөлмесі, кем дегенде 15 1 жұмыс орнына кем дегенде 5,
- 3) ішек жұқпаларына зерттеу бөлмесі 1 жұмыс орнына 6, бірақ кем дегенде 12,
- 4) фаготиптеуге арналған үй-жай кем дегенде 12
- 5) тырысқаққа тексеруге арналған үй-жай кем дегенде 12

2. Санитариялық бактериология бойынша зерттеу жүргізуге арналған үй - ж а й л а р :

- 1) дәрігерлерге арналған 1 жұмыс орнына 6, бірақ кем дегенде 12,
- 2) зертханашыларға арналған 1 жұмыс орнына 6, бірақ кем дегенде 12,
- 3) кіреберісі бар бокс кем дегенде 12

3. Ауа арқылы берілетін жұқпаға зерттеу жүргізуге арналған үй-жай:

- 1) дәрігерлерге арналған 1 жұмыс орнына 6, бірақ кем дегенде 12,
- 2) зертханашыларға арналған 1 жұмыс орнына 6, бірақ кем дегенде 12,
- 3) кіреберісі бар бокс кем дегенде 12
- 4) серологиялық зерттеу жүргізуге арналған үй-жай кем дегенде 14
- 5) себу бөлмесі 1 жұмыс орнына 5, бірақ кем дегенде 15
- 6) зарарсыздандыруға зерттеуге арналған кіреберісі бар бокс кем дегенде 12
- 7) жуу бөлмесі (жуу машинасысыз) кем дегенде 18
- 8) жуу бөлмесі (жуу машинасы кем дегенде 36

қ о л д а н ы л а т ы н)

- 9) препараттар бөлмесі 1 жұмыс орнына 6,
бірақ кем дегенде 12
- 10) зарарсыздандыру бөлмесі 2 зарарсыздандыру шкафына
кем дегенде 15

әрбір қосымша шкафқа кем дегенде 5

4 . Қ ы з у б ө л м е л е р і :

- 1) ішек жұқпаларына зерттеу бөлмесі кем дегенде 6
- 2) санитариялық бактериология
бойынша зерттеуге арналған үй-жай кем дегенде 6
- 3) 43 градус Цельсиядағы
температуралық режимдегі үй-жай кем дегенде 6

5. Мұздату камерасы кем дегенде 8

6. 2 автоклавка арналған бөлме кем дегенде 15
әрбір қосымша автоклавқа кем дегенде 5

7. Қоректендіру ортасын дайындайтын үй-жайлар:

- 1) қоректендіру ортасын қайнататын
үй - ж а й кем дегенде 18
- 2) зарарсыздандырылмаған ортаны
құюға арналған үй-жай 1 жұмыс орнына
кем дегенде 4
- 3) ортаны бөліп құюға және бақылауға
арналған кем дегенде 12-18
- 4) ортаны құюға арналған кіреберісі
бар бокс бөлме 1 жұмыс орнына
кем дегенде 6

8. Тоңазытқыштарға арналған
үй-жайлар кем дегенде 12

9. Энтомология үй-жайы кем дегенде 12

10. Гематология үй-жайы 1 жұмыс орнына 6,
бірақ кем дегенде 18

11. Гельминтологиялық зерттеуге
арналған үй-жай 1 жұмыс орнына 9,
кем дегенде 12

1 2 . Қ о й м а л а р :

- 1) зарарсыздандырылған зертхана
ыдыстары кем дегенде 12
- 2) зарарсыздандырылмаған зертхана
ыдыстары кем дегенде 12

13. Анализдерді қабылдау
пункті 1 жұмыс орнына
кем дегенде 6

14. Қорытынды беретін пункт кем дегенде 6

15. Персоналға арналған санитарлық өткізгіш:

- 1) үй киімдеріне арналған киім ілгіш кем дегенде 0,4
- 2) 1 торға жуынатын себезгі кем дегенде 1
- 3) арнайы жұмыс киіміне арналған
киім ілгіш 1 шкафқа 0,4,
бірақ кем дегенде 6
- 4) дәретхана 1 адамға
кем дегенде 0,85

16. Персонал бөлмесі кем дегенде 8

17. Сынамаларды алатын және қорытындыларын беретін үй-жай:

- 1) күту бөлмесі кем дегенде 12
- 2) тіркеу орны кем дегенде 8
- 3) үй-жай (унитаз және қол жуғыш) кем дегенде 3

18. Оқу бөлмесі 1 орынға 4,
кем дегенде 30

19. Жұмыс көлемі шамалы зертханаларда препараттар мен зарарсыздандыруды бір үй-жайда(18 шаршы метр), санитарлық бактериология және ауа арқылы берілетін жұкпалар бокстарын бір үй-жайда (6 шаршы метр) орналастыруға рұқсат етіледі. Үй-жайлардың жиынтығы оларда орындалатын зерттеулердің тізбесіне байланысты.

"Микробиология, вирусология және
паразитология зертханаларының
құрылысына және жұмыс істеу
жағдайына қойылатын
санитарлық-эпидемиологиялық талаптар"
санитарлық-эпидемиологиялық ережесі
мен нормаларына 2-қосымша

**Патогендігі I-II топтар микроорганизмдерімен
жұмыс жүргізетін микробиология зертханасының
үй-жайлары мен алаңдары**

1. "Таза" аймақта мынадай көлемді (шаршы метрмен) үй-жайлар
қ а р а с т ы р ы л а д ы :

- 1) сырт киімге арналған киім ілгіш кем дегенде 18

- 2) жеке шкафтары бар қызметкерлердің жеке заттарын салуға арналған киім ілгіш 1 шкафқа кем дегенде 0,4
- 3) зертхана меңгерушісінің кабинеті кем дегенде 12
- 4) әкімшілік жұмыстарға, тамақ ішуге және дем алуға арналған бөлмелер кем дегенде 12

2. "Шартты түрдегі таза" аймақта мынадай көлемді (шаршы метрмен) үй - жайлар қарастырылады:

- 1) қоректену ортасын дайындап және құюға арналған боксы бар бөлме кем дегенде 12
- 2) 2 автоклавқа арналған автоклав бөлмесі кем дегенде 15
- 3) препараттар-зарарсыздандыру кем дегенде 18
- 4) жуу бөлмесі кем дегенде 18
- 5) қойма кем дегенде 12
- 6) дәретхана кем дегенде 6

"Шартты түрдегі таза" аймақтағы үй-жайлар "таза" аймақ үй-жайларынан санитарлық өткізгіштер арқылы бөлінеді.

3. "Жұқпалы" аймақта мынадай көлемді (шаршы метрмен) үй-жайлар қарастырылады:

- 1) 5-6 бокстар кем дегенде 9
бокс кіреберісі кем дегенде 3
- 2) боксы бар серологиялық зертхана кем дегенде 30
- 3) ауруды жедел анықтауға арналған үй - жай кем дегенде 12
- 4) 2 автоклавқа арналған автоклав бөлмесі кем дегенде 15

4. "Жұқпалы блок"

- 1) материалды қабылдау, тіркеу, оны өңдеу кем дегенде 18
- 2) зоология-паразитология бөлмесі кем дегенде 12
- 3) мынадай бөлмелерден тұратын жұқпаны жұқтырған жануарлармен жұмыс істеуге арналған блок: материалды қабылдау, алғашқы өңдеуден өткізу, жануарларға жұқтыру кем дегенде 48
- 4) қорғаныш костюмді киюге және шешуге арналған бөлме 6-дан

"Микробиология, вирусология және
паразитология зертханаларының
құрылысына және жұмыс істеу
жағдайына қойылатын
санитарлық-эпидемиологиялық талаптар"
санитарлық-эпидемиологиялық ережесі
мен нормаларына 3-қосымша

**Патогендігі I-IV топтағы вирустармен жұмыс жүргізетін
вирусологиялық зертхана үй-жайлары мен алаңдары**

1. Вирусологиялық зертханада мынадай үй-жайлардың (шаршы метр)
жиынтығы болуға тиіс:

1) бөлімше меңгерушісінің кабинеті кем дегенде 12

2. Респираторлық вирустардың
ұқсастығын анықтайтын үй-жайлар:

1) ықты вирустармен жұқтырып және
сойып көруге арналған кіре
берісі бар бокс кем дегенде 12+5

3. Энтеральды вирустардың ұқсастығын анықтайтын үй-жайлар:

1) жасуша өсінділерін микроскоп
арқылы қарауға арналған дәрігер.
лер мен зертханашылар бөлмесі кем дегенде 8

2) кіреберісі бар тіндер өсінділерін
жұқтыруға арналған бокс кем дегенде 12+5

3) эталонды штаммдармен жұмыс
істеуге арналған кіреберісі бар
бокс кем дегенде 12+5

4) санитариялық вирусологияға
арналған кіреберісі бар бокс кем дегенде 12+5

4. Тіндер өсінділерін дайындауға арналған үй-жай:

1) кіреберісі бар бокс кем дегенде 12+5

2) вирусты гепатиттің
қоздырғыштарымен жұмыс істеуге
арналған кіреберісі бар бокс кем дегенде 12+5

5. Ауруды жедел анықтайтын және
люминесценттік бөлмелер кем дегенде 10

6. Серологиялық зерттеуге
арналған бөлме кем дегенде 10

7. 2 автоклавқа арналған автоклав бөлмесі кем дегенде 15
8. Жуынатын жер кем дегенде 12
9. Препараттар-зарарсыздандыру бөлмесі кем дегенде 6
10. Ыдыс, реактив, материалдар қоймасы кем дегенде 6
11. Анализдерді тіркеу, қабылдау, іріктеу және қорытындысын беру бөлмесі кем дегенде 8
12. Персонал бөлмесі кем дегенде 8
13. Персоналға арналған санитарлық өткізгіш:
- 1) үй киіміне арналған киім ілгіш 1 шкафа 0,4 бірақ кем дегенде 6
- 2) киім ауыстыруға арналған кабина кем дегенде 2
- 3) 1 торға шаққандағы себізгі кем дегенде 1
- 4) арнайы киімге арналған киімдігіш 0,4, бірақ 1 шкафа кем дегенде 6
14. 1 унитазға шаққандағы дәретхана кем дегенде 0,85
- "Микробиология, вирусология және паразитология зертханаларының құрылысына және жұмыс істеу жағдайына қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптар" санитарлық-эпидемиологиялық ережесі мен нормаларына 4-қосымша

Паразитология зертханасы үй-жайлары мен алаңы

1. Паразитология зертханасында мынадай үй-жайлар болуға тиіс:
- 1) анализдерді тіркеу, қабылдау, қорытындысын беру үй-жайлар: 1 жұмыс орнына 6, бірақ кем дегенде 12
- 2) гельминтологиялық зерттеруге арналған үй-жайлар 1 жұмыс орнына 9, кем дегенде 18
- 3) күту бөлмесі кем дегенде 12
- 4) серологиялық зерттеу үй-жайы кем дегенде 12
- 5) аруды жедел анықтауға

- арналған үй-жай кем дегенде 12
- 6) жуынатын бөлме кем дегенде 9
- 7) жұмыс киіміне арналған киімдігіш 1 шкафа 0,4,
бірақ кем дегенде 6
- 8) персонал бөлмесі кем дегенде 12
- 9) энтомологиялық зерттеу бөлмесі кем дегенде 12
- 10) қойма кем дегенде 6
- 11) үй киімдеріне арналған киімдігіш 1 шкафа 0,4,
бірақ кем дегенде 6
- 12) дәретхана кем дегенде 4

2. Паразитология зертханасы микробиология зертханасының құрамына енген жағдайда анализдерді қабылдауға, тіркеуге және қорытынды беруге арналған үй-жайлар мен күту бөлмесі микробиология зертханасының сондай үй-жайларымен бірігіп орналасуына рұқсат етіледі.

"Микробиология, вирусология және паразитология зертханаларының құрылысына және жұмыс істеу жағдайына қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптар" санитарлық-эпидемиологиялық ережесі мен нормаларына 5-қосымша

Патогенді топтар бойынша адам үшін патогенді микроорганизмдердің жіктелісі

N	Микроорганизмдердің атауы	Аталған микроорганизмдерден туындайтын аурулар
Бактериялар		
I т о п		
1.	<i>Yersinia pestis</i> Оба	
I I т о п		
1.	<i>Bacillus anthracis</i>	Күйдіргі
2.	<i>Brucella abortus</i>	Бруцеллез
	<i>Brucella melitensis</i>	
	<i>Brucella suis</i>	
3.	<i>Francisella tularensis</i>	Туляремия
4.	<i>Legionella pneumophila</i>	Легионеллез

5.	<i>Pseudomonas mallei</i>	Сап
6.	<i>Pseudomonas pseudomallei</i>	Мелиоидоз
7.	<i>Vibrio cholerae</i> 01 токсигенді	Тырысқақ
	<i>Vibrio cholerae</i> non 01 токсигенді	
		I I I т о п
1.	<i>Bordetella pertussis</i>	Көкжөтел
2.	<i>Borrelia recurrentia</i>	Соқпа сүзек
3.	<i>Campylobacter fetus</i>	Абсцесс, септицемия
4.	<i>Campylobacter jejuni</i>	Энтерит, холецистит, септицемия
5.	<i>Clostridium botulinum</i>	Ботулизм
6.	<i>Clostridium tetani</i>	Сіреспе
7.	<i>Corynebacterium diphtheriae</i>	Дифтерия
8.	<i>Erysipelothrix rhusiopathiae</i>	Эризипеллоид
9.	<i>Helicobacter pylori</i>	Гастрит, асқазан және ұлтабардың ойық жара ауруы
10.	<i>Leptospira interrogans</i>	Лептоспироз
11.	<i>Listeria monocytogenes</i>	Листерия
12.	<i>Mycobacterium leprae</i>	Алапес
13.	<i>Mycobacterium tuberculosis</i>	Туберкулез
	<i>Mycobacterium bovis</i>	
	<i>Mycobacterium avium</i>	
14.	<i>Neisseria gonorrhoeae</i>	Гонорея
15.	<i>Neisseria meningitidis</i>	Менингит
16.	<i>Nocardia asteroides</i>	Нокардиоз
17.	<i>Pasteurella multocida</i>	Пастереллез
		h a e m o l y t i c a
18.	<i>Proactinomyces israelii</i>	Актиномикоз
19.	<i>Salmonella paratyphi</i> A	А қылауы
20.	<i>Salmonella paratyphi</i> B	В қылауы
21.	<i>Salmonella typhi</i>	Іш сүзегі
22.	<i>Shigella</i> spp.	Дизентерия
23.	<i>Treponema pallidum</i>	Сифилис
24.	<i>Yersinia pseudotuberculosis</i>	Жалған туберкулез
25.	<i>Vibrio cholerae</i> 01 не токсигенный	Диарея
26.	<i>Vibrio cholerae</i> non 01 не токсигенный	Диарея, жарақат жұқпалары, септицемия және басқалары

1. *Aerobacter aerogenes* Энтерит
2. *Bacillus cereus* Тамақ уытты жұқпалары
3. *Bacteroides spp* Өкпенің абсцесі, бактериемия
4. *Borrelia spp.* Кене спирохетозы
5. *Bordetella bronchiseptica* Бронхосептикоздар
6. *Bordetella parapertussis* Көкжөтел тәрізді аурулар
7. *Campylobacter spp* Гастроэнтерит, гингивит,
п е р и о д о н т и т
8. *Citrobacter spp* Жергілікті қабынуы процестері,
тамақ уытты жұқпалары
9. *Clostridium perfringens,* Газды гангрена
Clostridium novyi,
Clostridium septicum,
Clostridium hiatolyticum,
Clostridium bifermentans.
10. *Escherichia coli* Энтерит
11. *Eubacterium endocarditidis* Сепсистік эндокардит
12. *Eubacterium lentum* *Eubacterium* Қайталама сепсис, абсцестер
ventricosum
13. *Flavobacterium meningo-septicum* Менингит, септицемия
14. *Haemophilus influenza* Менингит, пневмония, ларингит
15. *Hafhia alvei* Холецистит, цистит
16. *Klebsiella ozaenae* Озена
17. *Klebsiella pneumoniae* Пневмония
18. *Klebsiella phinoscleromatis* риносклерома
19. *Mycobacterium spp.* Микобактериоздар
Mycobacterium photochromogens
Mycobacterium scotochromogens
Mycobacterium nonphotochromogens
Mycobacterium rapid growers
20. *Micoplasma hominis 1* Жергілікті қабынуы процестері,
Micoplasma hominis 2 пневмония
Micoplasma pneumoniae
21. *Propionibacterium avidum* Сепсис, абсцестер
22. *Proteus spp.* Тамақ уытты жұқпасы, сепсис,
жергілікті қабыну процестері
23. *Pseudomonas aeruginosa* Сепсис, жергілікті қабыну
п р о ц е с т е р і

23.	<i>Salmonella</i> spp.	Сальмонеллез
24.	<i>Serratia marcescens</i>	Сепсис, жергілікті қабынуы
процестері
25.	<i>Staphylococcus</i> spp.	Тамақ уытты жұқпалары,
септициемия, пневмония
26.	<i>Streptococcus</i> spp	Пневмония, тонзиллит,
полиартрит, септицемия
27.	<i>Vibrio</i> spp.,
<i>Vibrio parahaemolyticus</i> ,
<i>Vibrio mimicus</i> ,	Диарея, тамақ уытты жұқпалары,
жара жұқпасы, септицемия және
басқалар
	<i>Vibrio</i> <i>fluvi</i> <i>ales</i> ,	
	<i>Vibrio</i> <i>vulnificus</i> ,	
	<i>Vibrio</i> <i>alginolyticus</i>	
28.	<i>Yersinia enterocolitica</i>	Энтерит, колит
29.	<i>Actinomyces albus</i>	Актиномикоз
-
		Риккетсиялар
		І І топ
1.	<i>Rickettsia prowazekii</i>	Эпидемиялық бөртпе сүзек,
Бриллауруы
2.	<i>Rickettsia typhi</i>	Егеуқұйрық бөртпе сүзек
3.	<i>Rickettsia rickettsii</i>	Тасты таулардың көгала безгегі
4.	<i>Rickettsia tsutsugamushi</i>	Цуцугамуши безгегі
5.	<i>Coxiella burnetii</i>	Коксиеллез (Ку безгегі)
-
		І І І топ
1.	<i>Rickettsia sibirica</i>	Солтүстік Азия кене бөртпе
сүзегі
2.	<i>Rickettsia conorii</i>	Жерорта теңізі ала қызбасы
3.	<i>Rickettsia sharoni</i>	Израиль қызбасы
4.	<i>Rickettsia</i> sp. Now?	Астрахань қызбасы
5.	<i>Rickettsia acari</i>	Везикулезді риккетсиоз
6.	<i>Rickettsia australis</i>	Солтүстік Квинсленд кене
бөртпе сүзегі
7.	<i>Rickettsia japonica</i>	Жапон ала қызбасы
8.	<i>Rickettsia</i> sp. Now	Африка қызбасы
9.	<i>Rickettsia</i> sp. now?	штамм "ТТТ" Тайланд кене
- риккетсиозы
- Эрлихии (*Rickettsiaceae* тұқымдас ішіндегі *Ehrlichiae* тобы)
		І І І топ
1.	<i>Ehrlichia sennetsu</i>	Сеннетсу ауруы

2.	<i>Ehrlichia canis</i>	Аурудың аты жоқ
3.	<i>Ehrlichia chaffeensis</i>	Аурудың аты жоқ
Т а з қ ұ р т т а р		
I I т о п		
1.	<i>Blastomyces brasiliensis,</i>	Бластомикоз
	<i>d e r m a t i t i d i s</i>	
2.	<i>Coccidioides immitis</i>	Кокцидиоидоз
3.	<i>Histoplasma capsulatum</i>	Гистоплазмоз
I I I т о п		
1.	<i>Aspergillus flavus</i>	Аспергиллез
	<i>A s p e r g i l l u s</i>	<i>f u m i g a t u s</i>
2.	<i>Candida albicans</i>	Кандидоз
3.	<i>Cryptococcus neoformans</i>	Криптококкоз
I V т о п		
1.	<i>Absidia corymbifera</i>	Мукороз
2.	<i>Aspergillus niger, nidulans</i>	Аспергиллез
3.	<i>Candida brumptii,</i>	Кандидоз
	<i>C a n d i d a</i>	<i>c r u s e i ,</i>
	<i>C a n d i d a</i>	<i>i n t e r m e d i a ,</i>
	<i>C a n d i d a</i>	<i>p s e u d o t r o p i c a l i s ,</i>
	<i>C a n d i d a</i>	<i>t r o p i c a l i s ,</i>
	<i>C a n d i d a</i>	<i>g u i l l e r m o n d i i</i>
4.	<i>Cephalosporium acremonium,</i>	Цефалоспориоз
	<i>c i n n a b a r i u m</i>	
5.	<i>Epidermophyton floccosum</i>	Эпидермофитии
6.	<i>Geotrichum candidum</i>	Геотрихоз
7.	<i>Microsporum spp.</i>	Микроспория
8.	<i>Mucor mucedo</i>	Мукороз
9.	<i>Penicillium crustosum,</i>	Пенициллиз
	<i>l u t e o - v i r i d e ,</i>	<i>n o t a t u m</i>
10.	<i>Pityrosporum orbiculare</i>	Түрлі түсті теміреткі
11.	<i>Rhizopus nigricans</i>	Мукороз
12.	<i>Trichophyton spp.</i>	Қабатты мукоз
13.	<i>Trichosporon cerebriforme</i>	Түйінді трихоспория
Қ а р а п а й ы м д ы л а р		
I I I т о п		
1.	<i>Leishmania donovani</i>	Висцериялы лейшманиоз

2. Plasmodium vivax, Безгек
falciparum, malariae
3. Trichomonas vaginalis Несеп-жыныс трихомониазы
- I V т о п
1. Acanthamoeba culbertsoni, spp Менингоэнцефалит
2. Babesia caucasica Бабезиоз
3. Balantidium coli Балантидиоз
4. Entamoeba histolytica Амебиаз
5. Isospora belli Lamblia Энтерит
- i n t e s t i n a l i s
6. Naegleria spp. Менингоэнцефалит
7. Pent, atrichomonas hominis Колит
8. Leishmania major, tropica Тері лейшманиозы
9. Toxoplasma gondii Токсоплазмоз
- В и р у с т а р
- I т о п
1. Filoviridae: Геморрагиялық қызба
Марбург және Эбола вирустары
2. Arenaviridae: Геморрагиялық қызба
Ласса, Хунин және Мачупо
в и р у с т а р ы
3. Poxviridae: Адамның табиғи шешегі
Ш е ш е к в и р у с ы
4. Herpesviridae маймылдың В Созылмалы энцефалиттер,
вирусы энцефалопатиялар
- I I т о п
1. Togaviridae Маса энцефалиттері
Жылқы энцефаломиелиттері,
энцефаломиелитінің вирусы энцефаломенингиттері
(Венесуэла ВЖЭВ, шығыс ШЖЭ,
батыс БЖЭ); Семлики, Чикунгунья,
О, Ньонг-Ньонг, Карельдік,
Синдбис, Росс, Майяро, Мукамбо
өзендеріндегі қызба вирустары
2. Flaviviridae: энцефалиттері
Кене энцефалиті вирустарының энцефаломиелиттері
жиынтығы Кене энцефалиті (КЭ),
Алма-Арасан, Апон, Лангат,
Негиши, Повассан, Шотландтық

қой энцефаломиеелиті,	Геморрагиялық қызба
	К и а с с а н у р
орманының ауруы, Омбы көгала	Қызба аурулары
	б е з г е г і (О К Б)
	Ж а п о н э н ц е ф а л и т і
вирусының жиынтығы	Қызба аурулары
(ЖЭ), Батыс Ниль, Ильеус,	
Росио, Сент-Луис, Усуту	
энцефалиттері, Муррея	
Карши, Кунжин, Сепик,	
Вессельсборн алқабындағы	
энцефалиттер	Қызба аурулары
Сары қызба вирусы	Парентеральды гепатит,
С гепатитінің вирусы	бауырдың гепатоцелюлярлы
	к а р ц и н о м а с ы

3 .

	Bunyaviridae ,
	Bunyavirus тұқымдастығы:
Калифорниялық, Ла-Кросс,	Энцефалит,
Джеймстаун-каньонының,	энцефаломиеелит,
Зай-цев-Беляков, Инко,	менингоэнцефалит,
Тягиня энцефалиттерінің	менингитті белгісі мен
жиынтығы,	артириті бар қызба аурулары
Апеу, Мадрид, Орибона,	Қызба аурулары
Осса, Рестан ж.б.	Миозиттер және артриттер
	С - в и р у с ы н ы ң ж и ы н т ы ғы
Phlebovirus түріндегі:	Артриті және миозиті бар
Сицилия, Неаполь,	энцефалиттер мен қызба
Рифт-валли, Тосканда ж.б.	аурулары
	ш ы б ы н - ш і р к е й л е р д е н
	болатын безгек вирустері
Nairovirus түріндегі:	Геморрагиялық қызба
Қырым көгала безгегінің	
	К о н г о в и р у с ы ;
Найроби, Ганджам	Менингит белгісі бар қызба
қойларының аурулары;	Энцефалит
Дугбе	Бүйрек ауруы белгісі бар
Hantavirus түріндегі:	геморрагиялық қызба (БСКБ)
Хантаан, Сеул	вирустері
П у у м а л а	ж . б .

4. Reoviridae, Менингит белгісі және артриті
 Orbivirus түріндегі: бар қызба
 Кемерово, Колорадтық кене
 безгегінің, Көктілді
 қойлардың, Чангвинола,
 Орунго ж.б. вирустері
5. Rhabdoviridae,
 Lyssavirus түріндегі: Құтырма
 көше құтырмасының, жабайы,
 Лагос-бат вирусы Жалған құтырма және
 энцефалопатия
6. Picornaviridae,
 Aphthovirus түріндегі: Аусыл
 Аусыл вирусы
7. Arenaviridae: Астенинді менингиттер және
 Лимфоцитарлық хориоменингит, менингоэнцефалиттер
 Токарибе, Пичинде вирустары
8. Herpesviridae: Парентералды гепатиттер
 В және Д (Дельта)
 гепатиттерінің вирустары
9. Retroviridae: адам ЖҚТБ
 иммунитетінің
 жетіспеушілігін тудыратын
 вирус (АИЖТВ-1, АИЖТВ-2) Т - адамның жасуша лейкозы
 Адамның Т - клеткалық
 лейкозының вирусы (HT1y)
10. Unconventional agents: Крейцфельд-Якоба, Куру,
 Баяу нейрожұқпалы аурулардың Скрепи, амиотрофиялық
 қоздырғыштары лейкоспонгиозды аурулары,
 оливопонтocereбралды сему,
 Герстманн-Стра-Усслер
 Шейнкердің белгілері

- І І І т о п
1. Orthomyxoviridae: Тұмау
 А, В және С тұмауының
 вирустары
 2. Picornaviridae:
 Enterovirus түріндегі: сал, А Полиомелит
 және Е гепатиттерінің

	жабайы штаммдары	Энтералды гепатит
	Жіті геморрагиялық	Геморрагиялық конъюнктивит
	конъюнктивит	вирусы (АНС)
3.	Herpesviridae:	Қарапайым ұшық
	I және II үлгідегі	Жел шешек, белдемелі ұшықты
	қарапайым ұшық вирусы,	теміреткі,
	зостор-қызылшаның	Адамның В-лимфоциттерінің
	герпесвирустары	зақымдануы, туа біткен
	6 үлгідегі ұшық (HBlv-HHv 6)	экзан-тема
	цитомегалия вирусы	Цитомегалия
	Эпштейн-Барр вирусы	Жұқпалы моноклеоз,
		Беркит лимфомасы,
	назофарингеалды карцинома	
		I V т о п
1.	Adenoviridae: барлық түрдегі	ТӨВЖ, пневмония,
	аденовирустар	конъюнктивиттер
2.	Reoviridae,	- риниттер, гастроэнтериттер
	Reovirus	түріндегі:
	адамдардың	ретровирусы,
	Rotavirus түріндегі:	- гастроэнтериттер және
	адамдардың ауызвирусы,	энтериттер
	Небраскадағы	бұзаулардың
	диарея вирусы	(NCDV)
3.	Picomaviridae,	ТӨВЖ, Борнхольм аурулары,
	Enterovirus түріндегі: А және	герпангин, полиневриттер
	В	тобындағы Коксаки
	вирустары	- серозды менингиттер, диарея,
	ЕCHO вирустары	ТӨВЖ, полиневриттер, увеиттер
	68-71 үлгідегі энтеровирустар	- серозды менингиттер,
	адам риновирустарының 120	конъюнктивиттер ТӨВЖ
		ү л г і с і
	Cardiovirus түріндегі:	ТӨВЖ, полиневрит, герпангин,
	энцефаломиокардит вирусы	конъюнктивиттер,
	Менго вирусы	фаломиокардиттер,
		п е р и к а р д и т т е р
		ТӨВЖ, полиневрит
4.	Coronaviridae: адамның	ТӨВЖ (профузды, температурасыз
	коронавирустары	мұрынның бітуі), энтерит
5.	Caliciviridae: Норфолк вирусы	Жіті гастроэнтерит

6. *Paramyxoviridae*:
 Адамның 1-4 типтегі ТӨВЖ, бронхопневмониялар
 парагрипп вирусы
 Респираторлық-синцитиалдық Пневмониялар, бронхиттер,
 вирус (РС-вирусы) бронхиолиттер
 эпидемиялық паротиттің вирусы Эпидемиялық паротит
 қызылшаның вирусы Қызылша
 Ньюкасл ауруының вирусы Конъюнктивит
7. *Togaviridae* *Rubivirus* Қызамық
 түріндегі: қызамық вирусы
8. *Rabdo**viridae*, *Vesiculovirus* Везикулярлы стоматит
 түріндегі: везикулярлы
 стоматит вирусы
9. *Rox**viridae*:
 сиыр шешегінің вирусы, Сиыр шешегі
 эктромелия вирусы Тышқандардың эктромелиясы
 сауыншылар түйіндерінің Сауыншы қолдарының созылмалы
 вирусы ауруы
 орфвирус вирус Жұқпалы күлдіректі терінің
 қабынуы
 контагиозды моллюска Тері мен шырышты қабаттың
 жұқпалы моллюскасы
- Тана және Яба вирустары Яба ауруы
- Х л а м и д и й л е р
І І т о п
1. *Chlamydia psittaci* Орнитоз-пситтакоз
 І І І т о п
1. *Chlamydia trachomatis* Трахома, несепгенитальды
 х л а м и д и о з
2. *Chlamydia paratrachomatis* Трахомоподобный конъюнктивит
3. *Chlamydia venereal* Жыныс лимфаларының ұлғаюы, шат
lymphagranulema лимфа бездерінің зақымдануы
- Биологиялық тұрғыдағы улар
І І г р у п п а
1. Барлық түрдегі ботулин уыттары Ботулизм
2. С і р е с п е у ы т ы
3. Қарақұрт өрмекшісінің уы
- І І І т о п
1. Микоуыттар Микотоксикоздар

2. К ү л у ы т т а р ы
3. А тобындағы стрептококктар у ы т т а р ы
4. Стафилококктар уыттары
5. Жыландардың уы (кобра, эфа, гюрза және басқалар)

Аттендірілген штаммдар
I-II топтардың аттендірілген штаммдарының қоздырғыштары 3 патогенді топ
микроорганизмдеріне, ал III-IV патогенді топтардың аттендірілген штаммдары 4-
ші патогенді топқа жатады.

"Микробиология, вирусология және
паразитология зертханаларының
құрылысына және жұмыс істеу
жағдайына қойылатын
санитарлық-эпидемиологиялық талаптар"
санитарлық-эпидемиологиялық ережесі
мен нормаларына 6-қосымша

Қазақстан Республикасы
Денсаулық сақтау министрлігінің Рұқсаты

_____ зертханасына
(кәсіпорынның, мекеменің аты)
мыналарды _____
(микроорганизмдердің атаулары)
қоса алғанда, _____ патогенді топтың _____
_____ микроорганизмдерімен
диагностикалық, эксперименттік, өндірістік жұмыс түрлерін:

_____ жүргізуге берілді.
Негіздеме:

200__жылғы " __ " _____

Берілген сәттен бастап _____жыл бойы күші бар.

Режимдік комиссияның төрағасы

М.О.

"Микробиология, вирусология және
паразитология зертханаларының
құрылысына және жұмыс істеу
жағдайына қойылатын
санитарлық-эпидемиологиялық талаптар"
санитарлық-эпидемиологиялық ережесі
мен нормаларына 7-қосымша

Зертханалардағы залалсыздандыру режимі

Р/с N	Объект	Залалсыздандыру әдістері	Залалсыздандыру құралдары	Уақыты мин.
----------	--------	-----------------------------	------------------------------	----------------

Спора түземейтін бактериялар

1. Үй-жайлардың, Бүрку, сүрту, жуу; Б хлораминнің 1% 60
жұмысшы апат орыналған ерітіндісі; хлорлы
үстелдердің, жағдайда - әктің 1 % ерітіндісі;
жиһаздардың, ерітінділердің полисепттің 1 %-ды
виваридің бірін құйып, ерітіндісі;
үй-жайлардың, содан соң ылғалды формальдегидтің
жабдықтардың тазалау жұмыстарын 40% ерітіндісі, 120
беттері жүргізеді. артынан 25% аммиактың
Дезинфекциялаудың ерітіндісімен
ауада шашу әдісі бейтараптандырылады
0,5 % жуғыш заттар
қосылған 3% сутегінің
асқын тотығының
ерітіндісі.
2. Қорғаныс Автоклапта өңдеу $(120+2)^{\circ}\text{C}$ 60
киімдер, температурада,
маскалар, Қайнату қысымы
қолғаптар, Залалсыздандыру 1,1 кгс/шаршы.см;
етіктер ерітіндісіне салу, 2% сода ерітіндісі; 120
кейіннен жуу 1% хлорамин
ерітіндісі;
0,5 % жуғыш заттар
қосылған 3% сутегінің

		асқын тотығының ерітіндісі.	120
3.	Көзілдіріктер Сүрту, артынан сумен жуу	0,5 % жуғыш заттар қосылған 3% сутегінің асқын тотығының ерітіндісі.	120
	Батыру	70 ° спирт	30
4.	Сұйық қалдықтар, жуынды сулар, науқастардың шығарылымдары	Құрғақ хлорлы әк; 5% лизолдың ерітіндісі, 2% хлорлы әктің ерітіндісі, 2% хлораминнің ерітіндісі	
5.	Зертханалық Автоклав арқылы ыдыстар (шыны, темір),	(120+2) ° C температурада, қысымы 1,1 кгс/кв.см; мақта - дәкеден жасалған тығындар	60
6.	Резеңке Қайнату грушалар, қолғаптар Батыру	2%-ды сода ерітіндісі; 0,5 %-ды жуғыш заттар қосылған 3% - ды сутегінің асқын тотығының ерітіндісі.	30 60
7.	Резеңке Батыру және жуу қолғаптың ішіндегі қолдар	3%-ды хлораминнің ерітіндісі; 0,5% жуғыш заттар қосылған 3% сутегінің асқын тотығының ерітіндісі.	2
8.	Қолдың ашық Батыру, жуу қалған жерлері; апат Сүрту орын алған	0,5% хлораминнің ерітіндісі 70 ° C спирт, 1% хлораминнің ерітіндісі	2 10
		жағдайда	

д е н е н і ң а ш ы қ
қ а л ғ а н
ж е р л е р і

9. Жануарлардың Жиегіне дейін Б хлораминнің 30
ағзаларын толтырып, сыртынан 3% ерітіндісі;
салуға сұрту керек. 5% лизолдың
арналған ерітіндісі
б а н к а л а р
10. Темірден Автоклав арқылы $(126+2)^0 \text{ C}$ 30
жасалған температурада,
жәшіктер, қысымы
сойылған 1,5 кгс/кв.см;
жануарлардың Құрғақ ыстықпен 160^0 C 60
ағзалары өңдеу
салынған Батыру 3% Б хлораминнің 120
банкалар, Қайнату арқылы ерітіндісі;
ұстау 5% лизолдың
құралдары, ерітіндісі;
союға 2% сода 30
қолданылған ерітіндісі
қ ұ р а л -
с а й м а н д а р
11. Төселетін Автоклав арқылы $(126+2)^0 \text{ C}$ 60
материал, температурада,
жемдердің қысымы
қалдықтары, 1,5 кгс/кв.см;
зертханада Батыру Б хлораминнің 1440
сойылған Өртеу 3% ерітіндісі; (24
жануарлардың лизолдың 5% сағ.)
мәйіті ерітіндісі
12. Синтетикалық Камера арқылы $80-90^0 \text{ C}$ бу-ауа 30
материалдар. залалсыздандыру қоспа
дан жасалған Батыру 1% хлораминнің 300
бұйымдар ерітіндісі (5 сағ.)
температурасы 60
 60^0 C 0,25
формальдегидтің
ерітіндісі

Спора және ботулиндік уыт түзетін бактериялар

13. Үй-жайлар. Екі мәрте арасы 4%-ды хлорлы әктің
дың, жұмысшы 30 минут сайын тұндырылған
үстелдердің, бүрку белсендірілген
жиһаздардың, 15 минут үзіліс ерітіндісі;
үй-жайлар. сайын екі рет сүрту Б хлораминнің
дың, жаб. 4 %-ды хлорлы
дықтардың әктің тұндырылған
беттері белсендірілген
ерітіндісі
20 %-ды хлорлы
әктің тұндырылған
ерітіндісі
Бүрку және сүрту 5% сабынның
ерітіндісімен
5 - % формалиннің
ерітіндісі
Жуу 0,5% жуғыш затпен
6 % сутегінің
асқын тотығы
14. Қорғаныш Автоклав арқылы $(120+2)^0 \text{ C}$ 90
киімдері, температурада,
маскалар қысымы
2,0 кгс/кв.см;
Қайнату 2 %-ды сода 60
ерітіндісі
Езіп қою, 1% хлораминнің 120
кейіннен жуу белсендірілген
ерітіндісі 60
0,5% жуғыш затпен
және
6 % сутегінің
асқын тотығымен
15. Қолғаптар Қайнату 2% сода ерітіндісі; 60
Батыру 1% хлораминнің 120
белсендірілген
ерітіндісі
0,5% жуғыш затпен 60

			6 % сутегінің асқын тотығы	
16. Сұйық	Сеуіп тастау	Хлорлы әк	120	қалдықтар, жуынды сулар, науқастардың шығаралымдары
17. Зертхана	Қайнату	2% сода ерітіндісі;	60	
ыдыстары	Автоклав арқылы	(132+2) °С		
(шыны, темір)		температурада, қысымы 90		
		2,0 кгс/кв.см;		
18. Резеңке	Батыру	4%-ды Хлораминнің	60	
грушалар		тұндырылған		
		белсендірілген		
		ерітіндісі;		
		0,5% жуғыш затпен,	60	
		6% сутегінің асқын		
		тотығымен		
19. Себінділер	Автоклав арқылы	(120+2) °С	90	
		температурадағы		
		2,0 кгс/кв.см		
		қысымды бұмен;		
20. Жануарлардың	Жиегіне дейін	1% хлораминнің	2880	
ағзаларын	толтырып,	белсендірілген	(48	
салуға	сыртынан	ерітіндісі,	сағ.)	
арналған	3 сағат сайын екі	0,5% жуғыш затпен	90	
банкалар	рет сүрту	және 6% сутегінің		
Төсейтін		асқын тотығымен		
материал,	Автоклав арқылы	(132+2) °С		
жем қалдық.		температурада, қысымы		
тары		2,0 кгс/кв.см;		
21. Зертханада	Автоклав арқылы	(132+2) °С	90	
сойылған		температурада, қысымы		
жануарлардың		2,0 кгс/кв.см;		
		мәйіттері		
		Өртеу		
22. Құрал-	Қайнату	Соданың 2%	60	
саймандар	Автоклав арқылы	ерітіндісі;		

(132 + 2) °C 90

температурада, қысымы

2,0 кгс/кв.см;

Вирустар және риккетсиялар

23. Үй-жайлардың, 30 минөт сайын екі Б хлораминнің 3% жұмысшы мәрте бүрку немесе ерітіндісі; үстелдердің, арасы 15 минөт 3% хлорлы әктің жиһаздардың, сайын екі мәрте тұндырылған жабдықтардың сүрту; апатты белсендірілген беттері жағдайда 2 сағатқа ерітіндісі 6% құйып тастау сутегінің асқын
т о т ы ғ ы
24. Қорғаныш Қайнату 2% сода ерітіндісі; 30
киімдері, Батыру Б хлораминнің 3% 120
маскалар, Автоклав арқылы ерітіндісі; 6%
қолғаптар (қолғаптардан сутегінің асқын
басқа) тотығы(120+2) °C
температурада, 45
қ ы с ы м ы
1,1 кгс/кв.см;
25. Қорғаныш Сүрту, артынан жуу 6% сутегінің 15
көзілдіріктер асқын тотығы
26. Науқастардың Сеуіп немесе құйып Құрғақ хлорлы әк; 120
шығарылымдары тастау 3% хлораминнің 30
ерітіндісі;
27. Зертханалық Қайнату 2% сода ерітіндісі; 30
ыдыстар Б хлораминнің
(шыны, темір) Батыру 3% ерітіндісі; 60
Автоклав арқылы 3% хлорлы әктің
тұндырылған
ерітіндісі,
6% сутегінің асқын
тотығы(126+2) °C
температурада,
қ ы с ы м ы
1,5 кгс/кв. см; 60
28. Вирустар, Батыру арқылы Б хлораминнің 1440
сұйық заттар 3% ерітіндісі; (24

		3% хлорлы әктің сағ.)	
		тұндырылған	
		ерітіндісі	
29. Резеңке	Қайнату арқылы	2% сода ерітіндісі;	30
		г р у ш а л а р ,	
		т ы ғ ы н д а р	
30. Резеңке	Жуу	Б хлораминнің 3%	1-2
қолғап		ерітіндісі;	
киілген қол		0,5% жуғыш затпен	
		3% сутегінің асқын	
		тотығымен, 6%	
		сутегінің асқын	
		т о т ы ғ ы	
31. Апатты орын	Мұқият жуу немесе	1% хлораминнің	5
алған	сүрту	ерітіндісі;	
		ж а ғ д а й д а ғ ы	
		д е н е	
		м ү ш е л е р і ,	
қолдар			
Терең орналасқан микоздардың қоздырғыштары			
32. Үй-жайлардың, Бүрку		2% ДТСГК ерітіндісі;	60
жұмысшы		3% сульфохлоран.	
үстелдердің, Сүрту		тиннің ерітіндісі;	
жиһаздардың,		5% лизолдың	
жабдықтардың Жуу		ерітіндісі,	
беттері		5% хлорамин	
		ерітіндісі;	
33. Термокамера.	Бүрку және 30 минут	0,5% жуғыш затпен 3%	60
лардың	сайын екі рет сүрту	сутегінің асқын	
беттері		т о т ы ғ ы	
34. Қорғаныш	Автоклав арқылы	(120+2) ° С	60
киімдер		температурада, қысымы	
	Қайнату	1,1 кгс/кв.см;	30
		(1 2 6 + 2) ° С	
	Батыру	температурада, қысымы	30
		1,5 кгс/кв.см;	
		2% сода ерітіндісі;	120
		3% сульфохлорантиннің	

			ерітіндісі;	
			5% лизолдың ерітіндісі	
			5% хлораминнің	
			ерітіндісі;	
35. Қолғаптар,	Қайнату		2% сода ерітіндісі;	15
қорғаныс			3% сульфохлорантиннің	
көзілдірік.	Екі рет сүрту		ерітіндісі;	
тері			5% лизолдың	
тәпішкелер			ерітіндісі,	
			5% хлорамин	
			ерітіндісі;	
36. Зертхана	Автоклав арқылы	$(120+2)^0 \text{ C}$		60
ыдысы			температурада,	
	Қайнату	қысымы		30
			2,0 кгс/кв.см;	
	Батыру арқылы	$(126+2)^0 \text{ C}$		30
			температурада,	
		қысымы		120
			2,0 кгс/кв.см;	
			2% сода ерітіндісі;	
			3% сульфохлорантин	
			ерітіндісі; 5% лизол	
			ерітіндісі,	
			5% хлорамин	
			ерітіндісі;	
37. Тығыз	Автоклав арқылы	$(120+2)^0 \text{ C}$		60
коректендіру			температурада,	
ортасындағы			қысымы	
таз құрттар		1,1 кгс-/кв.см;		30
өсінділері		$(126+2)^0 \text{ C}$		
			температурада,	
		қысымы		20
			1,5 кгс-/кв.см;	
		$(132+2)^0 \text{ C}$		
			температурада,	
			қысымы	
			2,0 кгс-/кв.см;	
38. Қол, дене	Дәкеден жасалған	1% Йодонат ерітіндісі		1

м ү ш е л е р і		с ү л г і м е н ж у у	
39.	Кеміргіштер. Батыру дің мүшелері	10% формалин ерітіндісі	1440 (24 с.)
40.	Зертханада Өртеу сойылған Автоклав арқылы жануарлардың қысымы мәйіттері 2,0 кгс/кв.см;	(126+2) ° С температурада, Батыру арқылы 10% лизол ерітіндісі б е т і н с а ғ .)	60 2880
41.	Жануарлардың Жиегіне дейін ағзаларын толтырып, сыртынан салуға сүрту ерітіндісі; 5% лизол арналған ерітіндісі, 5% хлорамин ерітіндісі;	3% сульфо-хлорантин ерітіндісі; 5% лизол ерітіндісі, 5% хлорамин ерітіндісі;	2880 (48 сағ.)
42.	Жануарларды Қайнату	б а н к а л а р 2% сода ерітіндісі; с о ю ғ а қ о л д а н ы л ғ а н қ ұ р а л - с а й м а н д а р	30
43.	Төсейтін Автоклав арқылы материал, жем қалдықтары	(126+2) ° С температурада, қысымы 1,5 кгс/кв.см;	60
44.	Шүберектер, Қайнату жинайтын Батыру материал, жануарларды ұстауға	Соданың ерітіндісі; 3% сульфохлорантин ерітіндісі; 5% лизол ерітіндісі, 5% хлорамин ерітіндісі; а р н а л ғ а н	30 2880 (48 сағ.)
жәшіктер			
Паразиттік аурулардың қоздырғыштары			
45.	Шүберектер, Қайнату	2% сода ерітіндісі; т а з а л а у м а т е р и а л ы	30
46.	Материалды Қайнату салып Батыру жеткізетін ыдыс,	2% сода ерітіндісі; 5% Б хлорамин ерітіндісі; 5% карбол қышқылы	30 180

тексеріс,
жапқыш

ерітіндісі

1440
(24 сағ)

шынылар, шыны
таяқшалар

47. Картоннан

Өртеу

жасалған
қораптар,
ағаш
таяқшалар,
мақтадан
жасалған
шариктер,
полиэтилен
пакеттер

"Микробиология, вирусология және
паразитология зертханаларының
құрылысына және жұмыс істеу
жағдайына қойылатын
санитарлық-эпидемиологиялық талаптар"
санитарлық-эпидемиологиялық ережесі
мен нормаларына 8-қосымша

Қорғаныш костюмін қолдануға қойылатын талаптар

1. Атқарылатын жұмыстың сипатына қарай қорғаныш костюмдерінің
мынандай түрлері қолданылады:

1) 1-түрі - пижама немесе комбинезон, медициналық тәпішке, бас киімі, үлкен
бас орамал (капюшон), обаға қарсы киетін халат, оң қысымды
шаңтұтқыш-капюшон, мақта-дәкеден жасалған маска (тозаңға қарсы
қолданылатын шаңтұтқыш немесе оттегіні тазартатын газтұтқыш), көзілдірік,
резеңке қолғап, сүлгі, шұлық, тәпішке, резеңке етік;

2) 2-түрі - пижама немесе комбинзон, үлкен бас орамал, обаға қарсы киетін
халат, шаңтұтқыш-капюшон, мақта-дәкеден жасалған бет перде, резеңке қолғап,
орамал, шұлық, тәпішке, резеңке етік;

3) 3-түрі - пижама, медициналық тәпішке, үлкен бас орамал, обаға қарсы
киетін халат, резеңке қолғап, сүлгі, шұлық, тәпішке, кебіс;

4) 4-түрі - пижама, қалпақ (кіші орамал), обаға қарсы киетін халат (хирургиялық),
шұлық, тәпішке.

2. Комбинезондар мен пижамалар тығыз матадан тігіліп (бөз немесе қатты мата), алды түймемен толық жабылатын болуға тиіс.

3. Обаға қарсы киетін халат хирургиялық халат түрінде тігіліп, бірақ одан біршама ұзын (балтырының төменгі жағынан үштен біріне дейін биіктікте) болуға тиіс, бұл жағдайда оның етегі бір бірімен мол қапсырылып айқасуы керек; белдігі мен жағасының бауы бөлек тігіліп, әрбіреуі жеке болуға тиіс, жеңінің ұшын байлау үшін ұзын ызба тігіледі.

4. Обаға қарсы қолданылатын бас орамалдың көлемін 90x90x125 сантиметр, мақта-дәкеде маскасының ұзындығын 125 сантиметр, енін 50 сантиметр етіп дайындайды. Дәкенің ортаңғы бөлігіне ұзындығы 25 сантиметр, ені 17 сантиметр болатын тегіс мақта қабатын ұзынынан қояды. Дәкенің екі шетін орап және сыртқы қабатының астына үш бөлек мақта салады. Екі шетіндегі ұзын ұштарын ортасындағы мақта қабатына дейін ұзынынан екі жарып кеседі.

5. Көзілдіріктің "жазғы" түрін, жалпақ, бетін тығыз жауып тұратын шеті бар, доғал немесе басқа кескінді әйнегі бар, ауа кірмейтін түрін қолдану керек.

6. Обаға қарсы костюмді, жұқтырғыш материалдармен жұмыс істейтін үй-жайдың ішіне кірмей тұрып, төмендегідей тәртіппен киеді: пижама (комбинезон), шұлық, тәпішке, капюшон (үлкен бас орамал), обаға қарсы халат және етік. Халаттың жағасындағы ызбаны, сол сияқты халаттың белдігін алдынан, сол жағынан міндетті түрде ілмектеп байлап, одан кейін жеңінің ұшындағы ызбаны бекітеді. Шаңтұтқыш ауызды және мұрынды жауып тұруға тиіс, масканың жоғарғы бауларын желке тұсынан ілмектеп байлап, төменгісін төбеден байлайды, мұрынның екі жағынан мақтадан тампон қояды. Көзәйнек бетке дәл болып және ауа өткізбейтіндігі тексерілуге тиіс.

7. Костюмді залалсыздандыру үшін арнайы залалсыздандыратын ерітінді құйылған ыдыстар қарастырылуы керек: етіктер немесе кебістер, костюмді шешу барысында қолғап киген қолды, мақта-дәкеден тігілген маскарды, халаттарды, бас орамал (капюшон), қол орамалдарды, қолғаптарды тазарту үшін бөлек дезинфекциялық ерітінді бар ыдыстар болуға тиіс. Көзілдірік 70⁰ спиртке б а т ы р ы л а д ы .

8. Автоклав арқылы тазарту, қайнату немесе залалсыздандыратын камерада залалсыздандыру барысында костюмдер бикске, қабатты қаптарға салынады.

9. Костюмді шешерде, оның әрбір бөлігін шешкен сайын қолғап киген қолды ерітіндіге батыра отырып төмендегідей тәртіппен шешеді:

1) етік пен кебіс жоғарыдан төмен қарай залалсыздандыру ерітіндісі сіңірілген тампонмен сүртіледі;

2) костюмде алжапқыш болған жағдайда, оны да залалсыздандыру ерітіндісі сіңірілген тампонмен сүртіп, шешіп, сыртын ішке қаратып бүктейді;

- 3) жұмыс барысында қажет болған жағдайда, жеңге киетін қаптар және екінші қолғапты шешеді;
- 4) көзілдірікті алға, жоғары және артқа қарай екі қолмен созып тұрып шешеді;
- 5) мақта-дәкеден жасалған маскалардың бауын шешіп және бетке сырт жағын тигізбей шешеді;
- 6) халат жағасының астындағы, беліндегі бауын және қолғапты, кейін жеңін шешеді де, халаттың сырт жағын ішіне қаратып шешеді;
- 7) бас орамалдың ұштарын бір қолмен желкеге жинап, шешеді;
- 8) қолғаптарды шешеді (қолғаптарда тесік болуы мүмкін деген күдікпен оларды залалсыздандыру ерітіндісіне салып (үрлемей) тексереді);
- 9) аяқ-киімді шешеді;
- 10) қорғаныш костюмін шешкеннен кейін қолды 70⁰ спиртпен жуып, сабынды сумен шаяды.

"Микробиология, вирусология және паразитология зертханаларының құрылысына және жұмыс істеу жағдайына қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптар" санитарлық-эпидемиологиялық ережесі мен нормаларына 9-қосымша

Зерттеу және сақтау үшін келіп түскен патогенді микроорганизмдерді тіркеу журналы

(сақтау мерзімі 3 жыл)

200__ж. " __ " _____ басталды
200__ж. " __ " _____ аяқталды

Р/с	Келіп түскендердің атауы	Микроорганизмдердің атауы	Келіп түскен күні	Қайдан келіп түскен (пробиркалар, ампула) саны	Зерттеу мақсаты	Зерттеу қоры	Қол жеткізілетін нәтиже
1	2	3	4	5	6	7	8

1 2 3 4 5 6 7 8 9

"Микробиология, вирусология және
 паразитология зертханаларының
 құрылысына және жұмыс істеу
 жағдайына қойылатын
 санитарлық-эпидемиологиялық талаптар"
 санитарлық-эпидемиологиялық ережесі
 мен нормаларына 10-қосымша

Бөлінген микроорганизмдер штаммдарын тіркеу журналы

(3 жыл сақтау керек)
 200__ж. "____" _____ басталды
 200__ж. "____" _____ аяқталды

р/с N	талдау N	Сынама алынған орынның мекен- жайы және күні (уақыты)	Микроорга. низмдердің атауы	Штамм. ның 	Бө. N	Бөліп ліп алын. 	Микро. орга. низм. күні дердің 	Микро. орга. низм. қыс. тағ. қаша дыры сипат. 	Ес. кер. ту дердің
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

"Микробиология, вирусология және
 паразитология зертханаларының
 құрылысына және жұмыс істеу
 жағдайына қойылатын
 санитарлық-эпидемиологиялық талаптар"
 санитарлық-эпидемиологиялық ережесі
 мен нормаларына 11-қосымша

Коллекциялық микроорганизмдерді түгендеу журналы

(3 жыл сақтау керек)
 200__ж. "____" _____ басталды
 200__ж. "____" _____ аяқталды

р/с	Латын	Ерек.	Штам.	Бө.	Бө.	Бө.	Бө.	Кім	Қай.	Ке.	Штам.	Ес.	
N	транс.	ше	мның	ліп	ліп	ліп	ліп	бөл.	дан	ліп	мның	кер.	
	крип.	атауы	нө.	алу	алу	алу	алу	ді	ке.	түс.	тағ.	ту	
	циясы			мірі	кө.	әді.	күні	ор.	(ав.	ліп	кен	дыры	
	түрі.			зі	сі		(уа.	ны	тор.	түс.	күні		
	нің					қы.		аты)	ті				
	атауы					ты)							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	

"Микробиология, вирусология және паразитология зертханаларының құрылысына және жұмыс істеу жағдайына қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптар" санитарлық-эпидемиологиялық ережесі мен нормаларына 12-қосымша

Патогенді микроорганизмдер қозғалысының журналы

(3 жыл сақтау керек)

200__ж. " __ " _____ басталды
200__ж. " __ " _____ аяқталды

Кү.|Зерттеу|"А" себіндісінің саны | "Б" (түрі бойынша) жұқтырған
ні |түрі | _____ |жануарлардың саны
|(микро.|Жұмыс|Се. |Жо. |Жұ. | _____
|орга. |күні.|білді |йыл.|мыс |Жұмыс|Жұқты. |Жойылды|Жұмыс
|низм. |нің |(алын.|ды |кү. |күні.|рылды |(бе. |күнінің
|дердің |ба. |ды) |(бе.|ні. |нің |(алынды)|рілді) |аяғында
|атауы) |сында| |ріл.|нің |ба. | | |қалғаны
			ді)	ая.	сында		
				ғын.			
				да			

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Жұқтырылған "В" эктопаразиттердің (сынамалар) саны					"Г" (сынамасын) жұқтырған ағзаның саны				
---	--	--	--	--	---	--	--	--	--

Жұмыс күнінің басында	Себілді (алынды)	Жойылды (бе. рілді)	Жұмыс күнінің аяғында	Жұмыс күнінің басында	Себілді (алынды)	Жойылды (бе. рілді)	Жұмыс күнінің аяғында
-----------------------------	---------------------	---------------------------	-----------------------------	-----------------------------	---------------------	---------------------------	-----------------------------

11	12	13	14	15	16	17	18
----	----	----	----	----	----	----	----

К е с т е н і ң	ж а л ғ а с ы
-----------------	---------------

"Д" препаратының құрғақ саны				Жауапты адамның қолы		Ескерту	
Жұмыс күнін. басында	Себілді (алынды)	Жойылды (бе. рілді)	Жұмыс күнінің аяғында				

19	20	21	22	23	24
----	----	----	----	----	----

"Микробиология, вирусология және паразитология зертханаларының құрылысына және жұмыс істеу жағдайына қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптар" санитарлық-эпидемиологиялық ережесі мен нормаларына 13-қосымша

Патогенді микроорганизмдерді беру журналы

(3 жыл сақтау керек)			
200__ж.	"__	"	басталды
200__ж.	"__	"	аяқталды

р/с|Сұра. |Сұраныс|Жібе. |Жібе. |Жі. | Алған |Ал. |Кім |Ес.
N |ныс. |қайдан |рілген|рілген |бе. | адамның |ғаны|берді|кер.
|тың |келіп |микро.|микро. |ріл.| ТАЖ, |ту. |(ТАЖ,|ту
келіп	түсті	орға.	орға.	ген	сенімхаттың	ралы	бө.
түскен	(ұйым.)	низм.	низмдер	күні	N және күні,	қол.	лім.
күні	N және	дердің	бар		алынған	хат	шесі,
	рұқсат	атауы	ыдыстың		уақыты,		қолы)
	беріл.	және	саны		куәліктің		
	ген	нөмірі	(ыдыс.		N, кім және		
	күні		тың		қашан берді		
			түрін,				
			қатта.				
			масын				
			көрсету				
			керек)				

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

"Микробиология, вирусология және
паразитология зертханаларының
құрылысына және жұмыс істеу
жағдайына қойылатын
санитарлық-эпидемиологиялық талаптар"
санитарлық-эпидемиологиялық ережесі
мен нормаларына 14-қосымша

Патогенді микроорганизмдерді лиофилизациялау журналы

(3 жыл сақтау керек)
200__ж. " __ " _____ басталды
200__ж. " __ " _____ аяқталды

Р/с|Өтінім.|Кім | Лиофилизациялау
N |нің |және |
|келіп |қашан|Лиофи.|Агент.| Ампулалардың саны
|түскен |берді|лиза. |тің |
|күні | |циялау|атауы |Құйылды|Қосылды|Бал.|Бақы. |Жарам.
|және | |күні | | | қы. |лауға |сыз

бөлім.	және								
шенің	хат.								
(ұйым.	тама N								
ны ң)									
атауы									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

К е с т е н і ң ж а л ғ а с ы									
Ампула	Берілген	Адамның тегі,	Ескерту						
берілді	күні	аты-жөні және	қолы						
		Ампуланы	Ампуланы						
		алған	берген						
1 1	1 2	1 3	1 4	1 5					

"Микробиология, вирусология және паразитология зертханаларының құрылысына және жұмыс істеу жағдайына қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптар" санитарлық-эпидемиологиялық ережесі мен нормаларына 15-қосымша

Патогенді микроорганизмдердің залалсыздандырудан өткізілгендігін тіркеу журналы

(3 жыл сақтау керек)

200__ж. " __ " _____ басталды
200__ж. " __ " _____ аяқталды

Кү.|Зерт.|Мате.|Микро.| Қолы |Ав. |Зарарсыздандыру режимі
ні |хана |риал.|орга. |_____|то. |_____
|(бө. |дың |низм. |Мате. |Мате.|клав.|Бас.|Аяқ.|Қы.|Тем. |Экс.
|лім. |атауы|дер |риалды|риал.|тың N|та. |та. |сы.|пера.|пози.

Патогендігі 1-2 топ микроорганизмдерін жою

Актісі

200 ж. N ____

Біз, төменде қол қойғандар, _____

(лауазымы, тегі, аты-жөні)

мына рұқсат қағазға сәйкес _____
(Рұқсат қағазды берген адамның тегі, аты-жөні және лауазымы, оның
нөмірі мен берілген күні)

патогенді микроорганизмдерді жойдық _____
(түрінің атауы, штаммдарының NN, объектілердің саны)

_____ автоклав арқылы
(автоклав режимі)

немесе _____ батыру
(дезинфекциялау ерітіндісінің атауы, оның концентрациясы,
залалсыздандыру уақыты)

Патогенді микроорганизмдердің жойылған күні _____

Қолдары:

"Микробиология, вирусология және
паразитология зертханаларының
құрылысына және жұмыс істеу
жағдайына қойылатын
санитарлық-эпидемиологиялық талаптар"
санитарлық-эпидемиологиялық ережесі
мен нормаларына 17-қосымша

Б е к і т е м і н

З е р т х а н а меңгерушісі

(т е г і , а т ы - ж ө н і)

" " _____

**Себу немесе жою мақсатында патогендігі I-IV топтардың
кептірілген микроорганизмдері бар ампулаларды ашу**

Актісі

200 ж. N _____

Біз, төменде қол қойғандар _____

(лауазымы, тегі, аты-жөні)

(Рұқсат қағазды берген адамның тегі, аты-жөні және лауазымы,
оның нөмірі мен берілген күні)

_____ рұқсат қағазға сәйкес
_____ мақсатымен _____

(микроорганизмді себу немесе оны жою)
_____ кептірілген

(түрінің аты, штамдарының N N, объектілерінің саны)

микроорганизмі бар ампуланы аштық

Патогенді микроорганизмнің қалдықтары бар ампулалар

_____ автоклавы арқылы _____ немесе
(күні) (автоклавтау режимі)

_____ салу арқылы
(дезинфекциялайтын ерітіндінің атауы, концентрациясы,
залалсыздандыру уақыты)

Ампуланың ашылған күні _____

Қолы:

"Микробиология, вирусология және
паразитология зертханаларының
құрылысына және жұмыс істеу
жағдайына қойылатын
санитарлық-эпидемиологиялық талаптар"
санитарлық-эпидемиологиялық ережесі
мен нормаларына 18-қосымша

Б е к і т е м і н

З е р т х а н а меңгерушісі

(тегі, аты-жөні)

" " _____

**Патогендігі I-II топтардың биологиялық агенттерін
және III-IV жинақтық топтардың микроорганизмдерін
зертхана (ұйымның) ішінде тапсыру**

Актісі

200 ж. N___

Біз, төменде қол қойғандар _____

(патогенді микроорганизмдерді тапсырған адамның лауазымы,
тегі, аты-жөні)

(патогенді микроорганизмдерді қабылдап алған адамның тегі,
аты-жөні және лауазымы)

зертхана (бөлім) меңгерушісінің өкіміне сәйкес осы _____

_____ патогенді
(түрінің атауы, штаммдарының NN, объектілерінің саны)

микроорганизмдерді тапсыру актісін жасадық.

Тапсыру күні _____

Тапсырдым: _____

(тегі, аты-жөні, қолы)

Қабылдадым: _____

(тегі, аты-жөні, қолы)

"Микробиология, вирусология және
паразитология зертханаларының
құрылысына және жұмыс істеу
жағдайына қойылатын
санитарлық-эпидемиологиялық талаптар"
санитарлық-эпидемиологиялық ережесі
мен нормаларына 19-қосымша

Б е к і т е м і н

З е р т х а н а меңгерушісі

(тегі, аты-жөні)

" " _____

**Патогендігі I-II топтар микроорганизмдерін
уақытша (сақталудан кейін) сақтауға тапсыру
Актісі
200 ж. N___**

Біз, төменде қол қойғандар, _____

_____ (микроорганизмдерді тапсырған адамның лауазымы, тегі, аты-жөні)

_____ (микроорганизмдерді қабылдаған адамның тегі, аты-жөні және лауазымы)
зертхана (бөлім) меңгерушісінің өкіміне сәйкес _____

_____ қапталған
_____ мөрмен

_____ (мөр табаны, Мөр иесінің тегі, аты-жөні)
басылған осы _____

_____ патогенді
_____ (түрінің атауы, штамдарының NN, объектілерінің саны,

_____ тапсыру жағдайы: қайта себу құқығымен немесе құқығысыз)

_____ микроорганизмдерді тапсыру актісін жасадық. Көрсетілген
микроорганизмдер _____ сақталған.

_____ (бөлменің, сейфтің және мұздатқыштың NN)

Онымен бірге _____ берілді.

_____ (есепке алу құжатының атауы, сейфтің кілті)

Тапсырылған күні _____

Өткіздім: _____
_____ (тегі, аты-жөні, қолы)

Қабылдадым: _____
_____ (тегі, аты-жөні, қолы)

"Микробиология, вирусология және
паразитология зертханаларының
құрылысына және жұмыс істеу
жағдайына қойылатын
санитарлық-эпидемиологиялық талаптар"
санитарлық-эпидемиологиялық ережесі
мен нормаларына 20-қосымша

Б е к і т е м і н

Ұ й ы м н ы ң б а с ш ы с ы

(т е г і , а т ы - ж ө н і)

М . О .

" " _____

Патогендігі I-II топтар микроорганизмдерін

ұйымнан тыс тапсыру

Актісі

200 ж. N_____

Біз, төменде қол қойғандар,_____

_____ (микроорганизмді беруші адамның лауазымы, тегі, аты-жөні)

_____ (қабылдаған адамның лауазымы, тегі, аты-жөні, ұйымның атауы)
ұйым басшысының өкіміне сәйкес осы _____

_____ патогенді
(түрінің атауы, штаммдарының NN, объектілерінің саны)

_____ микроорганизмдерді тапсыру актісін жасадық.

Микроорганизмдердің берілген күні _____

Бердім: _____

(тегі, аты-жөні, қолы)

Қабылдадым: _____

(тегі, аты-жөні, қолы)

"Микробиология, вирусология және

паразитология зертханаларының

құрылысына және жұмыс істеу

жағдайына қойылатын

санитарлық-эпидемиологиялық талаптар"

санитарлық-эпидемиологиялық ережесі

мен нормаларына 21-қосымша

Т и п о г а ф и я д а

Бақылау қызметтеріне

дайындалған

ұйымның мөртаңбасы

Арнайы жүкті тасымалдауға берілген рұқсат

Анықтама

_____ өкілі(дері)
(ұ й ы м н ы ң а т а у ы)
_____ берілді.
(т е г і , а т ы - ж ө н і , л а у а з ы м ы)

Ол (олар) _____
N _____

(з е р т х а н а н ы ң а т а у ы)
мөртабаны бар сүргіш мөрі басылған және ақ матамен тігілген ағаш жәшікке
салынған және тағы да сол мөртабаны бар мөр басылған
_____ қатталған

(қ а т т а м а т ү р і)
_____ бар арнайы жөнелтілім-жүкті жеткізеді.
(микроорганизмнің атауы)

Арнайы жүктің жарылу, өртену қаупі жоқ. Тексеруге және бақылауға
жатпайды.

"Микробиология, вирусология және паразитология зертханаларының
құрылысына және жұмыс істеу жағдайына қойылатын
санитарлық-эпидемиологиялық талаптар" санитарлық-эпидемиологиялық
ережесі мен нормаларының негізінде арнайы жүкті
_____ тасымалдауға рұқсат етіледі.

(көліктің түрі)

Ұйымның басшысы _____
(қ о л ы)

Елтаңбалық мөр